

פתרון מורחב- הדין הדיוני- מועד דצמבר 2020

1. השיבו על שתי השאלות הבאות :
שרה ואברהם הם ידועים בציבור המנהלים משק בית משותף למעלה ב-10 שנים. אברהם גנב משרה בלא כל אלימות תכשיט שעבר אליה בירושה. שרה הגישה נגד אברהם תביעה בנזיקין בגין עוולת הגזל. שרה מעוניינת להעיד נגד אברהם כעדת התביעה.
- מה הדין?
- א. שרה כשרה להעיד נגד אברהם.
- ב. שרה אינה כשרה להעיד נגד אברהם אלא אם יסכים אברהם לכך.
- ג. שרה אינה כשרה להעיד נגד אברהם, אך בית המשפט רשאי להיתר את עדותה מנימוקים מיוחדים שיירשמו.
- ד. שרה אינה כשרה להעיד נגד אברהם.

התשובה הנכונה היא א'.

סעיף 2 לפקודת הראיות [נוסח חדש] התשל"א-1971

הכל כשרים להעיד

2. הכל כשרים להעיד בכל משפט, בכפוף לאמור בסעיפים 3 ו-4, ואין אדם פסול להעיד מפני שהוא בעל דין בתובענה אזרחית, או מתלונן או נאשם במשפט פלילי, או מפני שהוא מעבדו, עובדו, בן זוגו או קרובו של התובע, המתלונן, הנתבע או הנאשם, או מפני שהורשע או נושא עונש על עבירה.

סייג לעדותם של בני-זוג

3. במשפט פלילי אין בן זוג כשר להעיד לחובת בן זוגו, ואין כופים אותו להעיד לחובת אדם המואשם יחד עם בן זוגו בכתב אישום אחד.

יישום:

הכלל – "הכל כשרים להעיד בכל משפט בכפוף לסעיפים 3 ו-4". לפי סעיף זה, שרה לא תהיה פסולה מלהעיד, וזאת על אף שהיא בעלת דין בתובענה אזרחית ועל אף שהינה בת זוגו.
לסייג הקבוע בסעיף 3 אין כל רלוונטיות לענייננו, שכן אין מדובר במשפט פלילי – אלא במשפט אזרחי.
לפיכך, שרה כשרה להעיד כנגד אברהם

2. שרה מעוניינת להזמין את אברהם לעדות מטעמה (כעד התביעה).

מה הדין?

- א. אברהם אינו כשר להעיד כעד מטעמה של שרה.
- ב. אברהם אינו כשר להעיד כעד מטעמה של שרה אלא אם יסכים לכך.
- ג. אברהם כשר להעיד מטעמה של שרה רק אם ראה בית המשפט שהדבר נחוץ לשם עשיית צדק.
- ד. אברהם כשר להעיד מטעמה של שרה.

התשובה הנכונה היא ד'.

סעיף 7 לפקודת הראיות [נוסח חדש] התשל"א-1971

עדות לעצמו או ליריב

7. במשפט אזרחי יכול בעל דין להעיד לעצמו או להיות מוזמן להעיד ליריבו.

יישום:

כאמור, שרה ואברהם הינם בעלי דין יריבים במשפט אזרחי. לפיכך, רשאי אברהם "להעיד ליריבתו", כלומר, להעיד כעד תביעה.

3. משה, שמקום מגוריו בחיפה, מבקש להגיש תביעה נגד ראובן, שמקום מגוריו בירושלים. בתביעתו עותר משה למתן צו הצהרתי לפיו הוא הבעלים של מקרקעין הרשומים ומוסדרים כדין והנמצאים במחוז תל אביב ובנוסף, עותר משה לסעד כספי חלופי, בגובה שלושה מיליון ₪, אם תידחה התביעה לסעד הצהרתי על זכויות הבעלות.

מה הדין?

- א. אפשר להגיש את התביעה בירושלים או בתל אביב.
- ב. אפשר להגיש את התביעה בתל אביב בלבד.
- ג. אפשר להגיש את התביעה בחיפה, בתל אביב ובירושלים.
- ד. אפשר להגיש את התביעה בירושלים בלבד.

התשובה הנכונה היא ב'.

הסעיף הרלוונטי הוא תקנה 7 לתקנות סדר הדין האזרחי, תשע"ט-2018

מקום שיפוט

7. (א) תובענה תוגש לבית המשפט המצוי במחוז שיפוט של מקום מגוריו או מקום עסקו של הנתבע או במקום המעשה או המחדל שבשלו תובעים ואם היתה התובענה במקרקעין תוגש לבית המשפט שבמחוז שיפוטו הם מצויים; אם קיים הסכם בין בעלי הדין על מקום השיפוט, תוגש התובענה לבית המשפט שעליו הוסכם.

יישום:

הסעד הצהרתי של הנתבע עניינו במקרקעין הרשומים ומוסדרים במחוז תל אביב. היות והמקרקעין מצויים בתל אביב – יש להגישה במחוז השיפוט בו הם מצויים, ובענייננו – בתל אביב. לעניין הסעד הכספי החלופי – הנתון רלוונטי לסמכות העניינית ולא המקומית (החלופות נוגעות לסמכות מקומית בלבד).
כאשר מוגשת תובענה במקרקעין- מחוז השיפוט יהיה בהתאם למקום הימצאות המקרקעין, הדבר היחידי שיכול למנוע זאת, הוא כאשר ישנה תניית שיפוט בין הצדדים, במצב זה, תגבר תניית השיפוט על מקום הימצאות המקרקעין.

4. לאחר פרסום הודעת הסדר הזכויות במקרקעין על ידי פקיד ההסדר הוגשו תביעות סותרות על ידי יששכר וזבולון לבעלות על הקרקע.

מי יכריע בסכסוך?

- א. פקיד ההסדר. הצד המפסיד יכול לבקש רשות לערער לבית המשפט המחוזי וכן לבקש רשות לערער לבית המשפט העליון בשאלה משפטית בלבד.
- ב. פקיד ההסדר. הצד המפסיד יכול לבקש רשות לערער לבית המשפט המחוזי וכן לבקש רשות לערער לבית המשפט העליון בכל עניין.
- ג. בית המשפט המחוזי. הצד המפסיד יכול לבקש רשות לערער לבית המשפט העליון.
- ד. בית המשפט המחוזי. לצד המפסיד קיימת זכות לערער לבית המשפט העליון.

התשובה הנכונה היא ד'.

הסעיפים הרלוונטיים – סעיפים 1, 43 ו-89 לפקודת הסדר זכויות במקרקעין [נוסח חדש] התשכ"ט-1969.

הגדרות

1. בפקודה זו –

"בית המשפט" - בית המשפט המחוזי;

הסמכות

43. הסמכות לדון ולפסוק בכל סכסוך בנוגע למקרקעין שבאזור הסדר תהא בידי בית המשפט בלבד, ואם היו תביעות סותרות בין שני תובעים או יותר, יעביר פקיד ההסדר את הסכסוך לבית המשפט.

ערעור לבית המשפט העליון

89. לענין סעיף 19 לחוק בתי המשפט, תשי"ז-1957 –

(1) פסק-דין והחלטה אחרת של בית המשפט שניתנו לפי סעיפים 43, 33, 47, 53, 59 או 74, דינם כדין פסק-דין או החלטה אחרת בערכאה ראשונה;

(2) פסק-דין של בית המשפט שניתן לפי סעיף 88 דינו כדין פסק-דין בערעור.

יישום:

בהתאם לסעיף 43, הסמכות לדון ולפסוק בכל סכסוך הנוגע למקרקעין באזור הסדר – מוקנית לבית המשפט. לפי סעיף 1 – "בית המשפט" הוא בית המשפט המחוזי. לפיכך, בסכסוך שהתגלע בין יששכר וזבולון – הסמכות לדון נתונה לבית המשפט המחוזי. כמו כן, סעיף 89(1) קובע, כי פסק דין/החלטה אחרת אשר ניתנו בידי בית המשפט לפי סעיף 43 – דינם כדין פסק דין/החלטה אחרת שניתנו בערכאה ראשונה, ולפיכך – לצד שיפסיד תהא זכות מוקנית לערער לבית המשפט העליון (ערעור ראשון בזכות, כידוע).

5. זוהיר קיבל לטובתו פסק דין כספי באינדונזיה כלפי רשיד. נכסיו של רשיד נמצאים בישראל, לכן זוהיר פנה לבית המשפט בישראל בבקשה להכריז על פסק החוץ כפסק אכיף. לפי הדין האינדונזי, אין אוכפים באינדונזיה פסקים של בתי המשפט בישראל.

מה הדין?

- א. בית המשפט אינו רשאי בשום מקרה להכריז על פסק החוץ כפסק אכיף, גם אם מתקיימים בו כל יתר התנאים להכרזה עליו כפסק אכיף.
- ב. בית המשפט רשאי להכריז על פסק החוץ כפסק אכיף אם מתקיימים בו על יתר התנאים להכרזה עליו כפסק אכיף.
- ג. בית המשפט אינו רשאי להכריז על פסק החוץ כפסק אכיף אלא בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה, ורק אם מתקיימים בו כל יתר התנאים להכרזה עליו כפסק אכיף.
- ד. בית המשפט רשאי להכריז על פסק החוץ כפסק אכיף רק אם ביקש זאת היועץ המשפטי לממשלה ומתקיימים בו כל יתר התנאים להכרזה עליו כפסק אכיף.

התשובה הנכונה היא ד'.

הסעיפים הרלוונטיים : סעיפים 1 ו-4 לחוק אכיפת פסקי חוץ, התשי"ח-1958.

הגדרה

1. בחוק זה –

"פסק-חוץ" – פסק דין שניתן על ידי בית משפט במדינה זרה בענין אזרחי, לרבות פסק דין לתשלום פיצויים או נזקים לצד שנפגע, אף כשלא ניתן בענין אזרחי.

הדדיות באכיפה

4. (א) פסק-חוץ לא יוכרז אכיף אם ניתן במדינה שלפי דיניה אין אוכפים פסקים של בתי המשפט בישראל.

(ב) על פי בקשת היועץ המשפטי לממשלה רשאי בית המשפט לאכוף פסק-חוץ, אף כשלא נתקיימה הדדיות כאמור בסעיף קטן (א).

יישום :

היות וזוהיר קיבל לטובתו פסק דין כספי באינדונזיה כלפי רשיד – מדובר בפסק דין שניתן על-ידי בית משפט במדינה זרה בענין אזרחי, ומשכך הדבר מהווה "פסק חוץ". נתון כי לפי הדין האינדונזי, אין אוכפים באינדונזיה פסקים של בתי המשפט בישראל. לפי סעיף 4(א) במקרה שכזה פסק חוץ לא יוכרז כאכיף בבית משפט ישראלי (עקרון "ההדדיות באכיפה") החרג – בסעיף 4(ב) : מקום בו לא מתקיימת הדדיות באכיפה, יוכל היועץ המשפטי לממשלה לבקש לאכוף פסק חוץ.

6. לחייב מחשב אישי בבית אשר משמש לצרכיו הפרטיים ושווי 5,000 ₪.

האם הזוכה רשאי לעקלו?

- א. כן, הזוכה רשאי להטיל עיקול על המחשב, אבל ניתן להוציא את המחשב מדירתו של החייב רק לאחר חלוף 10 ימים ממועד הטלת העיקול.
- ב. לא, מחשב אישי אחד של החייב מוגן עד שווי של 10,000 ₪.
- ג. לא, מחשב אישי אחד של החייב לא ניתן לעיקול וזאת ללא קשר לשווי המוערך.
- ד. כן, הזוכה רשאי להטיל עיקול על מחשב בכפוף לכך שתוך 10 ימים ממועד הודעת העיקול החייב יוכל להשיג מחשב חלופי.

התשובה הנכונה היא א'.

הסעיפים הרלוונטים: סעיף 22 לחוק הוצאה לפועל התשכ"ז-1967 והתוספת החמישית לחוק; תקנות 41, 50 לתקנות הוצאה לפועל, התש"ס-1979 והתוספת השלישית לתקנות:

מיטלטלין שאינם ניתנים לעיקול

22. (א) ואלה מיטלטלין שאין מעקלים אותם:

(תיקון מס' 29) תשס"ט-2008

7) פריט אחד מכל אחד מסוגי המיטלטלין המפורטים בתוספת החמישית, הדרוש לחייב ולבני משפחתו החיים עמו, ובלבד שוויו המוערך אינו עולה על סכום שנקבע בתקנות; שר המשפטים, רשאי, בצו, להוסיף לתוספת החמישית סוגי מיטלטלין, שהתמורה הצפויה ממכירתם אינה מצדיקה את הפגיעה החמורה שתיגרם עקב עיקולם לחייב או לבני משפחתו הגרים עמו, ובלבד שווים המוערך אינו עולה על סכום שנקבע בתקנות;

תוספת חמישית

(סעיף 22)

מיטלטלין דרושים שאינם ניתנים לעיקול

1. מחשב אישי ומדפסת; בפסקה זו "מחשב" – כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995, אך למעט מערכת מחשבים.

2. מכשיר טלוויזיה או מכשיר רדיו, לפי בחירת החייב.

3. מכשיר טלפון נייד או טלפון נייד.

4. מכונת כביסה.

עיקול מחשב

41. (א) במעמד עיקול מחשב יתן מנהל לשכת ההוצאה לפועל לחייב או למחזיק במחשב הודעה בכתב כי עליו למחוק, תוך 10 ימים, כל מידע המצוי במחשב; לא נכח החייב או המחזיק במחשב במעמד העיקול, ישאיר מנהל לשכת ההוצאה לפועל הודעה בכתב, כאמור, בחצרים שבהם בוצע העיקול.

(ב) לא יוציא מנהל לשכת ההוצאה לפועל את המחשב מחצרי החייב או מחצרי הצד השלישי המחזיק בו, אלא לאחר שחלפו 10 ימים מיום הטלת העיקול על המחשב.

(ג) האמור בתקנות משנה (א) ו-(ב) לא יחול על מחשב שהוא חלק ממלאי עסקי המצוי ברשות מי שעיסוקו מכירה או השכרה של מחשבים.

(ד) בתקנה זו, "מחשב" - מכשיר הפועל באמצעות תוכנה לביצוע עיבוד אריתמטי או לוגי של נתונים, ציודו ההיקפי ומערכות התקשורת המחוברות אליו ולרבות מערכת מחשבים, אך למעט מחשב עזר.

מיטלטלין הפטורים מעיקול

50. (א) שווי המיטלטלין הפטורים מעיקול לפי סעיף 22(א)4) לחוק הוא בסך 1,300 שקלים חדשים ואם היו מכונות, בסך כולל של 5,000 שקלים חדשים.

(ב) השווי המוערך של המיטלטלין הפטורים מעיקול לפי סעיף 22(א)7) לחוק, שסוגם מפורט בתוספת החמישית לחוק, הוא כמפורט בתוספת השלישית.

(ג) השווי המוערך של המיטלטלין הפטורים מעיקול לפי סעיף 22(א)(8) לחוק אינו עולה על סכום של 150 שקלים חדשים.
(ד) בתקנה זו, "שווי מוערך של מיטלטלין" – שוויים המוערך במכירה מרצון ממוכר מרצון לקונה מרצון.

תוספת שלישית	
(תקנה 50(ב))	
סוג המיטלטלין	סך שווי המוערך בשקלים חדשים
	מחשב אישי
	1,000

יישום:

סעיף 22(א) לחוק קובע סוגי מיטלטלין שונים אשר לא ניתנים לעיקול.
סעיף 22(א)(7) קובע את התנאים הבאים לכך שלא ניתן יהיה לעקל את המיטלטלין: (1) פריט אחד מכל אחד מסוגי המיטלטלין המפורטים בתוספת החמישית. (2) פריט הדרוש לחייב ולבני משפחתו החיים עמו. (3) ובלבד שווי המוערך אינו עולה על סכום שנקבע בתקנות.
נפנה ליישום על נסיבות ענייננו - (1) בתוספת החמישית מופיע "מחשב אישי", וזה גם הרכוש שישנו לחייב – התנאי מתקיים. (2) נתון לנו גם כי המחשב משמש את החייב לצרכיו האישיים – התנאי מתקיים.
(3) לצורך התנאי השלישי יש להיעזר בתקנות. תקנה 50(ב) קובעת כי השווי המוערך של המחשב האישי הוא כמפורט בתוספת השלישית בתקנות. התוספת השלישית לתקנות, קובעת כי סך השווי המוערך של מחשב אישי הוא 1,000 ₪. היות ובענייננו שווי המחשב עומד על סך של **5,000 ₪** (כלומר – שווי העולה על הסכום שנקבע בתקנות) - ניתן לעקל את המחשב האישי.

כמו כן, לפי תקנה 41(ב) מנהל לשכת ההוצאה לפועל רשאי להוציא את המחשב מחצרי החייב רק לאחר שחלפו 10 ימים מיום הטלת העיקול על המחשב.

7. בית משפט השלום בקריות הרשיע את הנאשם בעבירת תקיפה וקבע מועד לטיעונים לעונש. לנאשם עבר פלילי בעבירות רכוש, אך התביעה והסנגור הסכימו ביניהם שהתביעה לא תבקש מבית המשפט לגזור על נאשם עונש גבוה משנת מאסר אחת בפועל.

מה הדין?

- א. על התובע מוטלת החובה להביא בפני בית המשפט ראיות בדבר הרשעותיו הקודמות של הנאשם.
- ב. התובע רשאי להביא בפני בית המשפט ראיות בדבר הרשעותיו הקודמות של הנאשם.
- ג. התובע אינו רשאי להביא בפני בית המשפט ראיות בדבר הרשעותיו הקודמות של הנאשם, מאחר שהסנגור והתביעה הסכימו ביניהם שהתביעה לא תבקש עונש גבוה משנת מאסר אחת בפועל.
- ד. התובע רשאי לפנות לבית המשפט בבקשה להביא בפניו ראיות בדבר הרשעותיו הקודמות של הנאשם, ועל בית המשפט לאפשר לנאשם ולסנגורו לטעון בפניו בעניין זה.

התשובה הנכונה היא א'.

הסעיף הרלוונטי הוא סעיף 187 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב-1982:

ראיות לקביעת העונש (תיקון מס' 8) תשמ"ח-1988 (תיקון מס' 26) תש"ס-2000
187. (א) הרשיע בית המשפט את הנאשם, יביא התובע לענין העונש ראיות בדבר הרשעותיו הקודמות של הנאשם, ובדבר החלטות בית המשפט ובית דין לענין ביצוע עבירה על ידו, אף בלא הרשעה, ורשאי הוא גם להביא ראיות אחרות לענין זה.

יישום:

נתון לנו כי בית משפט השלום בקריות הרשיע את הנאשם. על-פי סעיף 187, במצב דברים זה, על התביעה להביא בפני בית המשפט ראיות בדבר הרשעותיו מוטלת החובה הקודמות של הנאשם.

8. בתיק פלילי המתנהל בבית המשפט המחוזי בירושלים הוקלט הדיון בהוראת בית המשפט, שאף קבע כי ההקלטות יהיו את פרוטוקול הדיון. בעלי הדין מבקשים להסתמך על האמור בפרוטוקול. מה הדיון?

- הפרוטוקול המוקלט משמש ראיה חותכת למהלך המשפט.
- הפרוטוקול המוקלט משמש ראיה לכאורה למהלך המשפט.
- הפרוטוקול המוקלט אינו משמש כלל כראיה למהלך המשפט. פרוטוקול חייב להיעשות בכתב.
- הפרוטוקול בצירוף תמליל ההקלטה בלבד, לאחר שאושרו בידי בית המשפט, משמשים ראיה חותכת למהלך המשפט.

התשובה הנכונה היא ב'.

סעיף 139 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982:

רישום הפרוטוקול [123]

135. הפרוטוקול יירשם ביד השופט, ביד רושם שקבע בית המשפט, במכשיר הקלטה, באמצעי מיכני אחר או ביד עובד בית המשפט אשר נשיאו או שופט ראשי של בית משפט שלום, לפי הענין, אישרו כקצרן – הכל כפי שיקבע בית המשפט; ורשאי בית המשפט, לבקשת בעל דין, להרשות רישום הפרוטוקול ביד קצרן אחר.

הפרוטוקול – ראיה לכאורה [127]

139. פרוטוקול ישמש ראיה לכאורה למהלך המשפט, אולם בערעור באותו ענין אין לטעון נגד דיוקו של הפרוטוקול ואין להביא ראיות לטעות בו, אלא ברשות בית המשפט שלערעור.

יישום:

בהתאם לסעיף 135, בית המשפט רשאי להחליט כי ההקלטות הן שיהיו את הפרוטוקול. כל שבעלי הדין מבקשים להסתמך על האמור בפרוטוקול המוקלט, הרי שלפי סעיף 139, הוא ישמש כראיה לכאורה למהלך המשפט.

9. בית המשפט המחוזי בנצרת הרשיע את הנאשם בעבירת סחיטה באיומים. הנאשם ערער לבית המשפט העליון, ובית המשפט העליון שוכנע בערעור שגביית עדות מכמה עדים נוספים שלא נשמעו בפני בית המשפט המחוזי (ראיות חדשות) דרושה לעשיית צדק בתיק. מה הדיון?

- לא ניתן לגבות ראיות חדשות במסגרת הערעור.
- בית המשפט העליון רשאי רק להורות לבית המשפט המחוזי לגבות את הראיות החדשות.
- בית המשפט העליון רשאי לגבות את הראיות החדשות בעצמו או להורות לבית המשפט המחוזי לגבותן.
- בית המשפט העליון רשאי לראות בערעור כאילו הוא בקשה לקיום משפט חוזר ולגבות את הראיות החדשות.

התשובה הנכונה היא ג'.

הסעיף הרלוונטי הוא סעיף 211 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב – 1982.

גביית ראיות [191]

211. בית המשפט רשאי, אם היה סבור כי הדבר דרוש לעשיית צדק, לגבות ראיות או להורות לערכאה הקודמת לגבות ראיות שיורה.

יישום:

בהתאם לסעיף 211, בית המשפט (בענייננו – העליון) רשאי לגבות ראיות בעצמו - או להורות לערכאה הקודמת (בענייננו – למחוזי בנצרת) לגבות ראיות, ככל שהוא אכן סבור שהדבר דרוש לעשיית צדק.

10. האם ניתן להגיש בקשה לבית משפט למתן פסיקתא לפסק בוררות?

- א. כן משאפשר פסק בוררות דינו כדין פסק דין של בית המשפט.
- ב. כן, אך על פסיקתא זו לאשר רק את העובדה כי ניתן פסק דין על ידי הבורר.
- ג. לא, בית המשפט יכול לכל היותר לתת פסיקתא באשר לתוכן החלטה שהוא עצמו נתן ולא לתוכן פסק בוררות.
- ד. לא, שכן הסמכות למתן פסיקתא אינה נתונה לבתי משפט בהיעדר הסכמה לכך בשטר הבוררות.

התשובה הנכונה היא א'.

הסעיפים הרלוונטיים – סעיף 23 לחוק הבוררות, התשכ"ח-1968, תקנה 133 לתקנות סדר הדין האזרחי התשע"ט-2018.

אישור פסק בוררות

פסיקתה

133. (א) בית המשפט רשאי, לבקשת בעל דין, לערוך פסיקתה, שתכיל את מספר התיק, מועד ההחלטה, שמות בעלי הדין ומענם, הסעד או ההכרעה האחרת שניתנו והוצאות המשפט שנפסקו.

23. (א) בית המשפט רשאי, על פי בקשת בעל-דין, לאשר פסק בוררות; אושר הפסק – דינו לכל דבר, פרט לערעור, כדין פסק-דין של בית המשפט.

(תיקון מס' 2) תשס"ט-2008

(ב) לא ייזקק בית המשפט להתנגדות לאישור פסק בוררות אלא בדרך בקשה לביטולו או במסגרת ערעור על פסק הבוררות לפי סעיף 29ב.

יישום:

תקנה 133 (א) מקנה לבית המשפט את הסמכות לערוך פסיקתה לבקשת בעל דין. סעיף 23(א) קובע כי בית המשפט רשאי, לבקשת בעל הדין, לאשר פסק בוררות ומשזה אושר – דינו כפסק דין לכל דבר.

11. חייב מחזיק בביתו 3 כלבים גזעיים אשר שווים הכספי גבוה מאוד. הזוכה מעוניין לעקל אותם.

מה הדין?

- א. הזוכה רשאי לעקל את הכלבים ללא קשר לשווים הכספי.
- ב. הזוכה לא רשאי לעקל את הכלבים בשום מצב.
- ג. הזוכה רשאי לעקל את הכלבים אם שווים עולה על הסכום שנקבע בתקנות ההוצאה לפועל.
- ד. הזוכה לא רשאי לעקל את הכלבים אלא אם כן הם משמשים לעיסוק בעל אופי מסחרי.

התשובה הנכונה היא ד'.

הסעיף הרלוונטי הוא 22 לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967.

מיטלטלין שאינם ניתנים לעיקול

22. (א) ואלה מיטלטלין שאין מעקלים אותם:

(6) חיות מחמד; לענין זה, "חיות מחמד" – בעל חיים המוחזק בביתו או בתצרי של החייב ואינו משמש

לעיסוק בעל אופי מסחרי.

יישום:

סעיף 22 קובע אילו מיטלטלין לא ניתנים לעיקול. בין היתר, נקבע כי לא ניתן לעקל חיות מחמד – ובלבד שהן אינן משמשות לעיסוק בעל אופי מסחרי. ככל שהכלבים כן משמשים לעיסוק בעל אופי מסחרי – ניתן יהיה לעקל אותם.

12. לוי מנהל נגד לבנה תביעה אזרחית בבית משפט השלום בתל אביב. לבנה הגישה בקשה לפסלות הרשם הדין בתיק, ובקשה זו נדחתה על ידי. לבנה מעוניינת לערער על ההחלטה.

מה הדין?

- א. יש להגיש ערעור בפני שופט בית המשפט המחוזי בתל אביב בתוך 14 ימים ממועד ההחלטה.
- ב. יש להגיש ערעור בפני שופט בית המשפט המחוזי בתל אביב בתוך 10 ימים ממועד ההחלטה.
- ג. יש להגיש ערעור בפני נשיא בית המשפט העליון בתוך 14 ימים ממועד ההחלטה.
- ד. יש להגיש ערעור בפני נשיא בית המשפט העליון בתוך 10 ימים ממועד ההחלטה.

התשובה הנכונה היא ג'

הסעיפים הרלוונטיים הם סעיפים 77א ו-105 ב' לחוק בתי המשפט (נוסח משולב) התשמ"ד 1984
תקנות 173 ו-174 לתקנות סדר הדין האזרחי התשע"ט-2018.

עילות פסלות (תיקון מס' 15) תשנ"ב-1992 (תיקון מס' 38) תשס"ד-2004
א.77

(ב1) התקיימה עילת פסלות לפי סעיף קטן (א1) (1) או (2) הנוגעת לעורך דין או לבא כוח אחר, שהתקיימו בו נסיבות המחייבות קבלת היתר לייצוג כאמור בסעיף 53ב לחוק לשכת עורכי הדין, רשאי בית המשפט להתיר את הייצוג, לבקשת עורך הדין או בא הכוח, אם מצא כי הנזק שייגרם לצד להליך אם לא יתיר את הייצוג עולה על הנזק שייגרם לצד להליך או לאינטרס הציבורי בשל הפסקת הדיון או החלפת שופט; התיר בית המשפט את הייצוג כאמור, לא ישב בדין השופט שלגביו התקיימה עילת הפסלות.

(תיקון מס' 38) תשס"ד-2004

(ג) החלטת שופט או בית משפט לפי סעיף זה תהיה מנומקת, ורשאי בעל דין לערער עליה לפני בית המשפט העליון; בערעור ידון נשיא בית המשפט העליון, או מותב של שופטי בית המשפט העליון, או שופט אחד, הכל כפי שיקבע הנשיא.

פסלות (תיקון מס' 15) תשנ"ב-1992

105ב. לענין טענת פסלות נגד רשם, דין רשם שאינו שופט כדין שופט, והוראות סעיף 77א יחולו.

בקשה לפסלות שופט

173. (א) בקשה לפסלות שופט לפי סעיף 77א לחוק תוגש בכתב או אם הועלתה במהלך הדיון תישמע בעל פה, מיד לאחר שנודע לבעל הדין על עילת הפסלות ולפני כל טענה אחרת.

(ב) החליט בית המשפט לדחות את טענת הפסלות, ימשיך את הדיון כסדרו, זולת אם הורה אחרת.

ערעור על החלטה בדבר פסלות שופט

(174א) ערעור על החלטה בדבר פסלות שופט יוגש בכתב לבית המשפט העליון בתוך ארבעה עשר ימים ממועד המצאת ההחלטה; הערעור יפרט את עיקרי נימוקי התנגדותו של בעל הדין להחלטה, ויצורפו לו תצהיר המאמת את העובדות שביסוד הבקשה, עותק מבקשת הפסלות, פרוטוקול הדיון בבקשה, וההחלטה נושא הערעור.

יישום:

סעיף 77א) שעניינו בעילות פסלות, קובע כי שופט לא יישב בדין אם מצא – או מיוזמתו או לבקשת בעל דין, כי קיימות נסיבות שיש בהן כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים בניהול המשפט.

סעיף 105ב לחוק, קובע כי לעניין טענת הפסלות כנגד רשם – דין הרשם כדין השופט ויחולו על המקרה הוראות סעיף 77א).

בענייננו, מדובר בבקשתה של לבנה שהינה בעלת דין לפסלות הרשם היושב במותב. הבקשה נדחתה ובהתאם לתקנה 173ב) – על הדיון להימשך כסדרו, אלא אם הורה בית המשפט אחרת.

תקנה 174 קובעת כי ערעור על החלטה בדבר פסלות – תוגש לבית המשפט העליון בתוך ארבעה עשר ימים ממועד המצאת ההחלטה. הגורם שידון בערעור יהיה נשיא בית המשפט העליון לפי סעיף 77אג).

13. רננה הגישה תביעה לבית המשפט לענייני משפחה בהרצליה כנגד יוסי, בעלה, שעילתה סכסוך בתוך המשפחה. כעבור חודש, הגישה רננה תביעה נוספת בבית המשפט לענייני משפחה בנתניה כנגד בעלה שעילתה סכסוך בתוך המשפחה. עורך דינו של יוסי טוען שעל שתי התביעות להידון יחדיו.

מה הדין?

- א. נשיא בית המשפט העליון או המשנה לנשיא רשאי להורות על העברת הדיון לבית המשפט שיקבע, וזה ידון בהן יחדיו.
- ב. נשיא בית המשפט השלום או סגנו רשאי להורות על העברת הדיון לבית המשפט שיקבע, וזה ידון בהן יחדיו.
- ג. בית המשפט שהחל דיון בתיק רשאי להורות על איחוד הדיון בשני התיקים ויקבע איזה מבין בתי המשפט יידון בהן במאוחד.
- ד. בנסיבות השאלה לא ניתן לאחד את הדיון בשתי התביעות.

החלופה הנכונה היא א סעיף 6(ב) לחוק בתי המשפט לענייני משפחה

איחוד תיקים

6. (א) הוגשו תובענות בענייני משפחה לכמה בתי משפט באותו אזור שיפוט, יידונו התובענות יחדיו בבית המשפט לענייני משפחה שיקבע נשיא בית משפט השלום או סגן הנשיא לענייני משפחה, לפי סעיף 49(א) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984.
- (ב) הוגשו תובענות כאמור לבתי משפט באזורי שיפוט שונים, רשאי נשיא בית המשפט העליון או המשנה לנשיא להורות על העברת הדיון לבית המשפט לענייני משפחה שיקבע, שידון בהם יחדיו.
- (ג) נשיא בית משפט השלום או סגן הנשיא לענייני משפחה רשאי להורות, שסוג תובענות בענייני משפחה יידונו בבית משפט לענייני משפחה, שיקבע.
- (ד) תובענה חדשה בענייני משפחה תוגש על ידי בעלי הדין לאותו בית משפט לענייני משפחה שדן בתובענה קודמת בעניינם, אלא אם כן הורה נשיא בית משפט השלום או סגן הנשיא לענייני משפחה, אחרת.

יישום:

בענייני רננה הגישה שתי תביעות כנגד יוסי בעלה, האחת בבית משפט לענייני משפחה בהרצליה והשנייה בנתניה.

מדובר באזורי שיפוט שונים:

- הרצליה- מחוז תל אביב
- נתניה- מחוז מרכז

לפי סעיף 6(ב) לחוק, הגורם שרשאי לקבוע על העברת הדיון ואיחוד התיקים הוא נשיא בית המשפט העליון או המשנה לנשיא.

חלופה ב' אינה נכונה- במידה ובתי המשפט לענייני משפחה היו באותו אזור שיפוט (באותו המחוז) אזי הגורם שיוכל להורות על איחוד הנשיא הוא נשיא בית משפט השלום.

14. נציג הציבור מטעם המעסיקים נעדר מדיון הוכחות במסגרת תביעה של עובד נגד מעסיקו, שאליו הוזמן בבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב.

מה הדין?

- א. לא ניתן לקיים את הדיון, ויש לקבוע מועד דיון חלופי בנוכחות שני נציגי ציבור.
- ב. ניתן לקיים את הדיון על פי החלטת בית הדין מנימוקים שיירשמו.
- ג. ניתן לקיים את הדיון בהחלטת בית הדין מנימוקים שיירשמו, ובלבד שנציג הציבור העובדים נוכח בדיון.
- ד. ניתן לקיים את הדיון אם ביקש זאת מי מהצדדים בדיון ומנימוקים שיירשמו.

התשובה הנכונה היא ב

1969-הסעיף הרלוונטי הוא סעיף 22 לחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט

העדר נציג ציבור (תיקון מס' 13) תשמ"ה-1985

22. (א) נציג ציבור שהוזמן ולא בא, רשאי בית הדין, מנימוקים שיירשמו, לקיים את הדיון ללא השתתפותו, והוא רשאי, בשים לב לשלב שבו נמצא הדיון, להורות על הפסקת השתתפותו של אותו נציג ציבור באותו הליך ולקבוע כי יש להמשיך את ההליך עם נציג ציבור אחר.
(ב) נשאר המותב במספר זוגי והיו הדעות שקולות, תכריע דעתו של אב בית הדין.

יישום:

בנתוני השאלה נכתב כי נציג הציבור שהוזמן לדיון – לא הגיע. סעיף 22 (א) קובע כי במצב דברים זה – בית הדין רשאי לקיים את הדיון ללא השתתפותו מנימוקים שירשמו.

15. משולם, בעל אזרחות ישראלית, נידון לפני שנתיים בקליפורניה ל-4 שנות מאסר בגין הכאת אשתו, מריה, וכן חויב לפצותה בפיצוי משמעותי. משולם התחמק מרשויות האכיפה בקליפורניה והגיע לארץ. כעת מבקשת מריה מבית המשפט בישראל שיאכוף על משולם את פסק הדין ויורה על מאסרו, וכן יכפה את תשלום הפיצויים המגיעים לה. הניחו כי פסק הדין אינו ניתן עוד לערעור וכי מדינת קליפורניה אוכפת את פסקי הדין של מדינת ישראל.

האם בקשותיה של מריה תיאכפנה על ידי בית המשפט בישראל?

- א. שתי הבקשות תיאכפנה.
- ב. בקשתה של מריה לכפות על משולם את המאסר תיאכף, אך בקשתה לפיצויים לא תיאכף.
- ג. בקשתה של מריה לפיצויים תיאכף, אולם בקשתה לכפות על משולם את המאסר לא תיאכף.
- ד. שתי הבקשות לא תיאכפנה.

התשובה הנכונה היא ג'.

1958-הסעיף הרלוונטי – 1 לחוק אכיפת פסקי חוץ, התשי"ח

הגדרה

1. בחוק זה –

"פסק-חוץ" – פסק דין שניתן על ידי בית משפט במדינה זרה בענין אזרחי, לרבות פסק דין לתשלום פיצויים או נזקים לצד שנפגע, אף כשלא ניתן בענין אזרחי.

תנאים לאכיפה

3. בית משפט בישראל רשאי להכריז פסק-חוץ כפסק אכיף אם מצא שנתקיימו בו תנאים אלה:

- (1) הפסק ניתן במדינה שלפי דיניה בתי המשפט שלה היו מוסמכים לתתו;
- (2) הפסק אינו ניתן עוד לערעור;
- (תיקון מס' 1) תשל"ה-1974
- (3) החיוב שבפסק ניתן לאכיפה על פי הדינים של אכיפת פסקי דין בישראל, ותכנו של הפסק אינו סותר את תקנת הציבור;
- (4) הפסק הוא בר-ביצוע במדינה בה הוא ניתן.

יישום:

לפי סעיף 1 לחוק, פסק דין לתשלום פיצויים לנפגע שניתן במדינה זרה, בין אם ניתן במשפט אזרחי ובין אם לאו, יהווה "פסק חוץ". בענייננו, פסק הדין שניתן כנגד משולם ניתן בקליפורניה (מדינה זרה) אך לא נפסקו בו רק פיצויים – אלא גם מאסר. על כן, לעניין הפיצויים – פסק הדין יהווה "פסק חוץ" לעניין המאסר – לא, מאחר ואינו נכנס תחת ההגדרה של "פסק חוץ" המתייחס לפסקי חוץ בעניינים אזרחיים או בעניינים שאינם אזרחיים כאשר מדובר בתשלום פיצויים או פיצוי לנפגע עבירה.

16. התובע בהליך אזרחי מעוניין להגיש לבית המשפט פלט מחשב עם רשומה מוסדית לצורך הוכחת תוכנו של המסמך שעל בסיסו הופק הפלט.

מה הדין?

- א. הפלט ייחשב כהעתק המסמך שעל בסיסו הופק.
- ב. הפלט ייחשב כהעתקו הבדוק של המסמך שעל בסיסו הופק.
- ג. הפלט ייחשב כהעתקו המאושר של המסמך שעל בסיסו הופק.
- ד. הפלט ייחשב כמקור.

התשובה הנכונה היא ד

1971- הסעיף הרלוונטי – סעיף 41ב לפקודת הראיות [נוסח חדש] התשל"א

מעמדו של פלט (תיקון מס' 11) תשנ"ה-1995

41ב. לענין סימן זה לא ייחשב פלט שהוא רשומה מוסדית כהעתק המסמך שעל בסיסו הופק, אלא

כמקור.

יישום

בסעיף 41 ב' נקבע כי מעמדו של הפלט שהוא רשומה מוסדית הוא מקור (ולא העתק).

17. יואב שלח מכתב לאבישי, ובו סיפר שאיתי תקף את אבשלום בנוכחותו. נגד איתי הוגש כתב אישום בעבירת תקיפה בעניין זה. יואב נפטר. התביעה ואיתי מסכימים שהמכתב יוגש לבית המשפט כראיה קבילה לאמיתות תוכנו.

מה הדין?

- א. המכתב קביל כראיה לאמיתות תוכנו בכל מקרה.
- ב. המכתב קביל כראיה לאמיתות תוכנו רק אם איתי מיוצג על ידי עורך דין.
- ג. המכתב קביל כראיה לאמיתות תוכנו רק אם איתי מיוצג על ידי עורך דין ותוכן המכתב אינו שנוי במחלוקת בין התביעה וההגנה.
- ד. המכתב אינו קביל כראיה לאמיתות תוכנו בכל מקרה.

התשובה הנכונה היא ג'

הסעיף הרלוונטי – סעיף 10 לפקודת הראיות [נוסח חדש] התשל"א-1971.

קבלת אמרה בהסכמה (תיקון מס' 5) תש"ס-1979

10. אמרה בכתב שניתנה מחוץ לבית המשפט תהיה קבילה כראיה בהליך פלילי אף אם נותנה אינו עד במשפט, אם שני הצדדים הסכימו לכך ותוכן האמרה לא היה שנוי במחלוקת, ובלבד שהנאשם היה מיוצג על ידי עורך דין.

יישום:

סעיף 10 ב' קובע תנאים מצטברים לקבילות אמרה מוסכמת בכתב שניתנה מחוץ לכתלי בית המשפט:

- (1) "אמרה בכתב שניתנה מחוץ לבית המשפט" – נתון כי יואב שלח מכתב (אמרה בכתב) לאבישי, העברת מכתב בין אנשים פרטיים (לא נזכר כל הליך משפטי) ;
- (2) "בהליך פלילי" – נתון שכנגד איתי הוגש כתב אישום, כך שמדובר בהליך פלילי.
- (3) "אף אם נותנה אינו עד במשפט" – נתון כי יואב, שולח האמרה בכתב נפטר, כלומר הוא לא יוכל להעיד לגביה במשפט.
- (4) "אם שני הצדדים הסכימו לכך" – נתון כי התביעה ואיתי מסכימים שהמכתב יוגש לבית המשפט כראיה קבילה לאמיתות תוכנו.
- (5) "תוכן האמרה לא היה שנוי במחלוקת" – לא נתון בשאלה.
- (6) "ובלבד שהנאשם היה מיוצג על-ידי עורך דין" – לא נתון בשאלה.

היות ותנאים (5) ו-(6) לא נתונים בשאלה – אלא רק בתשובה (ג) זוהי התשובה הנכונה

18. בתום ישיבת ההוכחות בהליך פלילי הודיע בית המשפט לבעלי הדין על שמיעת סיכומיהם בעל פה לעניין האשמה.

מהו סדר הסיכומים של בעלי הדין לפי החוק?

- א. סימומי תביעה, סיכומי הגנה, סיכומי תביעה.
- ב. סיכומי תביעה, סיכומי הגנה.
- ג. סיכומי הגנה, סיכומי תביעה, סיכומי הגנה.
- ד. סיכומי הגנה, סיכומי תביעה.

התשובה הנכונה היא ב'.

סעיף החוק הרלוונטי הוא 169 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב - 1982

סיכומים לענין האשמה [152]

169. בתום הבאת הראיות, או משנתקבלה הודיה בעובדות ולא הובאו ראיות, רשאים התובע ואחריו הנאשם להשמיע את סיכומיהם לענין האשמה.

יישום:

בתום ישיבת ההוכחות (ובשמה האחר – "הבאת הראיות") הודיע בית המשפט לבעלי הדין על שמיעת סיכומיהם בעל פה לענין האשמה. סעיף 169 מסדיר את סדר השמעת הסיכומים: תחילה התביעה ולאחריו – הנאשם (ההגנה).

19. אברהם נחשד בעבירת גניבה בידי מורשה, והוא נחקר במשטרה על כך. מהעד היחיד בתיק נגבתה עדות מוקדמת לאחר שבית המשפט התיר זאת. בעקבות עדות זו עלה החשד שבנימין ביצע את העבירה, והעבירה שבוצעה היא שוד. בנימין נעצר ונלקח לחקירה, אך יום לפני כן נפטר העד. התיק נגד אברהם נסגר מחוסר אשמה. נגד בנימין הוגש כתב אישום בעבירת שוד בהסתמך על עדותו היחידה של העד שנפטר.

מה הדין?

- א. דינה של העדות כעדות שנגבתה במשפט של בנימין, אף שלא הייתה לבנימין ההזדמנות לחקור את העד.
- ב. עדותו של העד אינה קבילה במשפט של בנימין, ולא ניתן להרשיע את בנימין.
- ג. העדות של העד קבילה במשפט רק אם אברהם ייאשם יחד עם בנימין באותו כתב אישום.
- ד. העדות של העד אינה קבילה במשפט אלא אם בנימין הסכים לכך ובית המשפט קיבל את הסכמתו של בנימין מטעמים מיוחדים שיירשמו.

התשובה הנכונה היא א'.

סעיף החוק הרלוונטי הוא 121 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב – 1982.

2004-העדות כראיה במשפט [110] (תיקון מס' 19) תשנ"ה-1995 (תיקון מס' 42) תשס"ד

121. (א) עדות מוקדמת, דינה כדין עדות שנגבתה במהלך המשפט, אך בית המשפט ירשה להזמין את העד לעדות נוספת אם ניתן להביא את העד לבית המשפט ונתקיים אחד מאלה –

- (1) לא היתה לנאשם הזדמנות לחקור את העד;
- (2) לא ניתנה לנאשם הזדמנות סבירה למנות לעצמו סניגור כדי שיהיה נוכח בעת גביית העדות ויחקור את העד, או לא מונה לו סניגור שהיתה חובה למנותו;
- (3) בית המשפט סבור, מטעמים שיירשמו, שהדבר דרוש לבירור האמת או לעשיית צדק.

יישום:

בהתאם לאמור בסעיף 121 (א) – עדות מוקדמת דינה כדין עדות שנגבתה במהלך המשפט. לפיכך דינה של העדות כעדות שנגבתה במשפט של בנימין, אף שלא הייתה לבנימין ההזדמנות לחקור את העד.

20. הנאשם כפר בעובדות כתב האישום, ובמהלך דיון ההוכחות מעוניין התובע לחזור בו מכתב האישום. הנאשם מתנגד ומעוניין להמשיך במשפט עד תומו.

מה הדין?

- א. התובע אינו רשאי לחזור בו מכתב האישום.
- ב. התובע רשאי לחזור בו מכתב האישום ברשות בית המשפט בלבד.
- ג. התובע רשאי לחזור בו מכתב האישום, וכתב האישום יבוטל.
- ד. התובע רשאי לחזור בו מכתב האישום, והנאשם יזוכה.

התשובה הנכונה היא ד'.

הסעיפים הרלוונטיים – 93 ו-94 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב-1982.

חזרה מאישום [83]

93. תובע רשאי, בכל עת שלאחר תחילת המשפט, לחזור בו מאישום שבכתב האישום, נגד נאשם אחד או יותר; אולם לא יעשה כן אם הודה הנאשם, בין בכתב על-פי סעיף 123 ובין בתשובתו לאישום, בעובדות שיש בהן כדי להרשיעו באותו אישום; לא היה בעובדות שהודה בהן כדי הרשעתו, רשאי התובע לחזור בו מן האישום ברשות בית המשפט.

תוצאות חזרה מאישום [84]

94. (א) חזר בו תובע מאישום לפני תשובת הנאשם לאישום, יבטל בית המשפט את האישום; חזר בו לאחר מכן, יזכה בית המשפט את הנאשם מאותו אישום.

(תיקון מס' 19) תשנ"ה-1995

(ב) בהסכמת התובע והנאשם רשאי בית המשפט לבטל אישום, בכל עת עד להכרעת הדין, ודין הביטול יהיה כדין ביטול לפני תשובת הנאשם.

(תיקון מס' 19) תשנ"ה-1995

(ג) אישום שבוטל, לפי סעיף קטן (ב), לא יוגש מחדש אלא באישור היועץ המשפטי לממשלה ומטעמים שיירשמו.

יישום:

לפי סעיף 93, התובע רשאי לחזור בו מן האישום בכל עת – כל עוד לא הודה הנאשם. בענייננו, הנאשם כפר באשמה, כך שהתובע רשאי לחזור בו כאמור. לפי סעיף 94, היות והנאשם כבר השיב לאישום – על בית המשפט לזכותו.

21. אילו מן התאגידים הבאים אינו רשאי להגיש בקשה למתן צו לפתיחת הליכים כלפי עצמו, אם הוא חדל פירעון?
- חברה לתועלת הציבור.
 - חברה ציבורית.
 - שותפות לא רשומה, אף שקיימת חובת רישום לגביה.
 - שותפות מוגבלת ציבורית.

התשובה הנכונה היא א

2018-הסעיף הרלוונטי – סעיף 4 לחוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח

הגדרות

4. בחוק זה –

"תאגיד" –

(1) חברה, למעט חברה לתועלת הציבור כמשמעותה בסעיף 345א לחוק החברות;
(2) שותפות;

הרשאים להגיש בקשה לצו לפתיחת הליכים

6. אלה רשאים להגיש לבית המשפט בקשה לצו לפתיחת הליכים לגבי תאגיד:

(1) התאגיד;

(2) נושה;

(3) היועץ המשפטי לממשלה.

יישום

לפי סעיף 6, מי שרשאי להגיש בקשה לצו פתיחת הליכים כנגד חדל פירעון לגבי תאגיד – הוא התאגיד (בין היתר).
– "תאגיד" מוגדר בסעיף 4 כחברה למעט חברה לתועלת הציבור

22. השופט גדעון קבע כי לשיבת קדם המשפט תתייצב התובעת דליה בעצמה, אולם הנתבע אברהם פטור מלהתייצב לשיבה.

מה הדין?

- א. שופט בקדם משפט רשאי להורות שבעל דין פלוני יתייצב בעצמו ורשאי להורות שבעל דין שנוכחותו אינה דרושה לבירור יהא פטור מלהתייצב, ובלבד שקיבל לכך את ההסכמת הצדדים.
- ב. על שופט בקדם משפט המורה שבעל דין פלוני יתייצב בעצמו להורות כי כל בעלי הדין בתביעה יתייצבו בעצמם.
- ג. בית המשפט רשאי להורות שבעלי הדין יתייצבו בעצמם.
- ד. שופט בקדם משפט אינו רשאי להורות שבעל דין פלוני יתייצב בעצמו.

התשובה הנכונה היא ג'.

התקנה הרלוונטית – 61 לתקנות סדר הדין האזרחי, תשע"ט – 2018

קדם-משפט

61. (א) ישיבת קדם-המשפט תיקבע לאחר שהוגש כתב הטענות האחרון.
 (ב) בית המשפט רשאי להורות שבעלי הדין יתייצבו בעצמם; אם בעל הדין הוא תאגיד, רשות מקומית או המדינה – רשאי בית המשפט להורות על התייצבות נציג הבקיא בפרטי ההליך, ככל שידרש.
 (ג) בית המשפט רשאי לקיים ישיבת קדם-משפט גם בהיוועדות חזותית, בשיחת ועידה או בכל אמצעי טכנולוגי אחר; בהליך שבו בעל דין איננו מיוצג בידי עורך דין, רשאי בית המשפט לקיים ישיבת קדם-משפט כאמור בהסכמתו בלבד.
 (ד) דין אי-התייצבות בישיבת קדם-המשפט כדין אי-התייצבות בדיון.

יישום:

לפי תקנה 61, רשאי בית המשפט להורות שבעל הדין יתייצב בעצמו לדיון. לפי תקנה 61(ב) בהליך שבו בעל דין איננו מיוצג בידי עורך דין, רשאי בית המשפט לקיים ישיבת קדם-משפט כאמור בהסכמתו בלבד.

23. רותם הגישה תביעה נגד בית החולים "לבריאות" בגין רשלנות רפואית בשל זיהום אשר נגרם לה. רותם טענה בכתב התביעה כי הזיהום נגרם לה בשעת הניתוח ולחלופין לאחר הניתוח, בזמן אשפוז, בשל רשלנות בית החולים.

מה הדין?

- א. רותם טוענת טענות עובדתיות חלופיות בכתב התביעה נגד אותו בעל דין, והיא רשאית לעשות כן, ובלבד שתצהיר כי העובדות כהווייתן אינן ידועות לה.
- ב. רותם טוענת טענות עובדתיות חלופיות בכתב תביעתה נגד אותו בעל דין, והיא אינה רשאית לעשות כן.
- ג. רותם טוענת טענות משפטיות חלופיות נגד אותו בעל דין, והיא רשאית לעשות כן.
- ד. רותם טוענת טענות משפטיות חלופיות נגד אותו בעל דין, והיא אינה רשאית לעשות כן.

התשובה הנכונה היא א'.

התקנה הרלוונטית היא תקנה 27 לתקנות סדר הדין האזרחי, תשע"ט-2018,

הסתמכות על עובדות שונות

27. בעל דין אינו רשאי להעלות בכתבי הטענות טענה שבעובדה סותרת או חלופית, זולת אם אימת בתצהיר כי העובדות כהווייתן אינן ידועות לו.

יישום:

היות ומחזר רותם טענה בכתב התביעה כי הזיהום נגרם לה בשעת הניתוח ולחלופין – לאחריו, מדובר בטעות עובדתיות חלופיות. ככלל, ובהתאם לתקנה 27, אין לעשות זאת, אין לטעון טענות עובדתיות חלופיות, אך החריג לכך: הצהרת של הדין כי העובדות כפי שקרו אינן ידועות לו. אם רותם תצטרף תצהיר בה תכתוב כי העובדות כהווייתן אינן ידועות לה – תוכל לטעון זאת.

24. כמה חברי כנסת מעוניינים לבטל את סמכות בית המשפט הגבוה לצדק ליתן סעד למען הצדק. הם פונים אליכם כדי לקבל עצה לגבי הדרך הנכונה לעשות זאת.

מה תייעצו להם?

- א. באמצעות תיקון חוק יסוד: השפיטה, ברוב רגיל.
- ב. באמצעות תיקון חוק יסוד: השפיטה, ובלבד שהשינוי יתקבל ברוב של 61 חברי כנסת.
- ג. לאור עקרון הפרדת הרשויות הכנסת אינה יכולה לבטל סמכות זאת של בית המשפט הגבוה לצדק.
- ד. באמצעות חוק אשר עומד בתנאי פסקת ההגבלה לפי סעיף 8 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו.

התשובה הנכונה היא א'.

מקורות הדין הרלוונטיים הם: ע"א 6821/93 בנק המזרחי המאוחד ואח' נ' מגדל כפר שיתופי והעדר סעיף

נוקשות בחוק יסוד: השפיטה.

בית המשפט העליון

15. (ג) בית המשפט העליון ישב גם כבית משפט גבוה לצדק; בשבתו כאמור ידון בעניינים אשר הוא רואה צורך לתת בהם סעד למען הצדק ואשר אינם בסמכותו של בית משפט או של בית דין אחר.

כב' הנשיא ברק: "כינונו של חוק יסוד מצוי בדרגה הנורמאטיבית הגבוהה ביותר. מתבקש מכך, כי אין לשנות חוק יסוד או הוראה מהוראותיו אלא בחוק יסוד..."
"...במרבית חוקי היסוד אין כל הוראות כבילה, ו"נוקשות" חוקי היסוד מתבטאת במספר קטן של חוקי יסוד. המשמעות המתבקשת מכאן היא כי בהיעדר הוראות בדבר "נוקשות" ניתן לשנות את חוקי היסוד בחוק יסוד שנתקבל ברוב רגיל.... אין בהיעדר הכבילה הורדת מעמד חוק היסוד לדרגה של חוק רגיל. חוק יסוד שאינו נהנה מנוקשות הוא חוק יסוד. אין הוא חוק "רגיל" ואין לשנותו בחוק רגיל."

יישום:

סעיף 15(ג) לחוק השפיטה, קובע כי לבית המשפט העליון בשבתו כבג"ץ ישנה הסמכות ליתן סעד למען הצדק. לצד הוראת החוק לא נקבע כלל נוקשות, כלל נוקשות קובע כמה אפשרויות, האחת היא שלא ניתן לשנות סעיף מסויים בחוקי היסוד, השניה היא שנדרש רוב מיוחד על מנת לשנות את החוק, רוב מיוחד משמעו רוב גדול יותר מרוב רגיל. (דוג: 70 חברי כנסת)

בפסק הדין, נקבע כי מקום בו מדובר בחוק יסוד שבו אין הוראת "נוקשות" (כגון חוק יסוד: השפיטה, בעניינו) ניתן יהיה לשנות את ההוראה רק באמצעות תיקון חוק היסוד באמצעות רוב רגיל.

המשמעות היא שאם נקבע בחוק יסוד הוראה בדבר רוב מסוים הנדרש לשינוי, אפשר לשנות את חוק היסוד בהתאם לרוב שנקבע בהוראת החוק, אולם אם לא נקבעה בו דרישה כזו, כלומר לא נקבע רוב לשינוי, ניתן לשנות את החוק ברוב רגיל

25. באיזו מבין התובענות שלהלן לא ניתן לדון בדיון מהיר?

- א. תביעה על סך 20,000 ₪ שהועברה מבית משפט לתביעות קטנות לבית משפט השלום.
- ב. תובענה לפיצוי על סך 25,000 ₪ בגין עילה של עשיית עושר ולא במשפט, שהוגשה לבית משפט השלום.
- ג. תובענה על סך 25,000 ₪ לפי חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975.
- ד. תובענה לפיצוי על סך 39,000 ₪ בגין הפרת חוזה שנעשה בעל פה.

התשובה הנכונה היא ג'.

הסעיף הרלוונטי הוא תקנה 78(א)(1)(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018.

פרק י"ב: דיון מהיר

תחולת ההוראות

78. (א) פרק זה יחול על תביעה, באחד ממקרים אלה:

(1) תביעה שסכומה או שווי נושאה אינו עולה על 75,000 שקלים חדשים, זולת כל אלה:

(א) תביעה שהוגשה בקשה לאשרה כתובענה ייצוגית;

(ב) תביעה שעילתה בחוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975;

יישום:

תקנה 78(א) מונה את המקרים בהם סדר הדין בתובענה יהיה דיון מהיר וקובעת כי ככל שסכום/שווי נושא התביעה לא עולה על 75,000 ₪ - ברירת המחדל תהא דיון מהיר. תקנה 78(א)(1) מחריגה מספר מקרים, ובהם תביעה שעילתה בחוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975.

בחלופות השאלה כלל התביעות הינן בסכום של פחות מ-75,000 ₪ – כלומר ברירת המחדל היא פניה לדיון מהיר לכאורה, אלא שחלופה ג' קובעת כי עילת התביעה היא חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים ומשכך, אין לדון בתביעה זו בדיון מהיר, יהא סכומה אשר יהא.

26. משה ושמעון הגישו את תביעתם באותו כתב תביעה נגד הקבלן שמכר להם את דירותיהם באותו הבניין. משה הגיש תביעה על סך מיליון ₪, ושמעון הגיש תביעה על סך חצי מיליון ₪. במהלך ניהול התיק מונה מומחה מטעם בית המשפט אשר קבע כי הנזק שנגרם לכל אחד מהתובעים עומד על 750 אלף ₪. טרם שהסתיימה ישיבת קדם המשפט השנייה אישר בית המשפט למשה את בקשתו להקטין את תביעתו לסך 750 אלף ₪, והתיר לשמעון את בקשתו להגדיל את תביעתו ל- 750 אלף ₪.

מה הדין?

- א. ביחס למשה, רשאי בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להורות כי יוחזר ההפרש בין סכום האגרה שנקבע על פי כתב התביעה המקורי לבין סכום האגרה שנקבע על פי כתב התביעה המתוקן. ביחס לשמעון, על שמעון להשלים את סכום האגרה הנדרש.
- ב. ביחס למשה, יוחזר לו הפרש האגרה עם פנייתו למזכירות בית המשפט. ביחס לשמעון, עליו להשלים את סכום האגרה הנדרש.
- ג. ביחס למשה, על בית המשפט להורות כי יוחזר ההפרש בין סכום האגרה שנקבע על פי כתב התביעה המקורי לבין סכום האגרה שנקבע על פי כתב התביעה המתוקן. ביחס לשמעון, על שמעון להשלים את סכום האגרה הנדרש.
- ד. שני המקרים, החזר הפרש האגרה ותשלום תוספת האגרה, תלויים בשיקול דעתו של בית המשפט.

התשובה הנכונה היא א'.

הסעיף הרלוונטי הוא סעיף 10 לתקנות בתי המשפט (אגרות) התשס"ז-2007.

השלמת אגרה לאחר תיקון תובענה

10. (א) התיר בית המשפט תיקון תובענה על דרך של הגדלת הסכום הנתבע בתובענה לסכום קצוב, ישלים מגיש התובענה את סכום האגרה הנדרש לתובענה המתוקנת לפי פרטים 1, 8 או 22 לתוספת, לפי הענין, בתוך עשרה ימים מהמועד שהותר התיקון.

(ב) סכום האגרה יתוקן על פי ההפרש שבין סכום התביעה המתוקן לבין סכום התביעה המקורי, בתוספת הפרשי הצמדה על ההפרש כאמור; הפרשי ההצמדה יחושבו לפי שיעור שינוי המדד מן המדד שפורסם לאחרונה לפני יום הגשת כתב התביעה המקורי עד המדד שפורסם לאחרונה לפני יום הגשת כתב התביעה המתוקן.

(ג) התיר בית המשפט תיקון תובענה על דרך של המרת הסעד הנתבע בסעד שסכום האגרה בעדו גבוה יותר, או של המרת עתירה מינהלית בתובענה מינהלית, תשולם תוספת אגרה להשלמת סכום האגרה בעד הסעד המתוקן או בעד תובענה מינהלית, לפי הענין, בתוך עשרה ימים מהמועד שהותר התיקון, ויחולו הוראות תקנת משנה (ב) בשינויים המחויבים.

(ד) התיר בית המשפט תיקון תובענה על דרך של הקטנת הסכום הנתבע בתובענה לסכום קצוב או של המרת הסעד הנתבע בסעד שסכום האגרה בעדו נמוך יותר, וטרם הסתיימה ישיבת קדם המשפט השנייה, רשאי הוא, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להורות כי יוחזר ההפרש בין סכום האגרה שנקבע על פי כתב התביעה המקורי לבין סכום האגרה שנקבע על פי כתב התביעה המתוקן, כולו או חלקו, ויחולו הוראות תקנת משנה (ב) בשינויים המחויבים.

יישום:

כאמור, לפי נתוני השאלה, לפני שהסתיימה ישיבת קדם המשפט השנייה בית המשפט התיר למשה להקטין את תביעתו ממיליון ₪ לסך של 750,000 ₪. בהתאם לתקנה 10(ד) במקרה כגון זה, רשאי בית המשפט מטעמים מיוחדים שיירשמו, להורות כי יוחזר ההפרש בין סכום האגרה שנקבע על-פי כתב התביעה המקורי – לבין סכום האגרה שנקבע על-פי כתב התביעה המתוקן.

לגבי שמעון – בטרם הסתיימה ישיבת קדם המשפט השנייה, התיר לו בית המשפט להגדיל את תביעתו ל- 750 אלף ₪. בנסיבות אלו, בהתאם לתקנה 10(א) על שמעון להשלים את סכום האגרה הנדרש.

27. חברת תעופה ישראלית הגישה תביעה נגד רשות שדות התעופה הישראלית שבמסגרתה נתבקש בית המשפט להצהיר כי כאשר לא מבוצעת פעולת העברת כבודה, אין חובה לשלם אגרת סבלות.

מה הדין?

- א. התביעה מובילה לסעד כספי, ולכן יש לשלם אגרה של 2.5% לפי הערכת השווי הכספי של התביעה. התביעה תוגש לבית המשפט השלום או לבית המשפט המחוזי בהתאם להערכת שווי כספי זה.
- ב. התביעה היא לסעד הצהרתי, ולכן תשולם אגרה קבועה הקבועה בתקנות. התביעה תוגש לבית משפט השלום.
- ג. התביעה היא לסעד הצהרתי, ולכן תשולם אגרה קבועה הקבועה בתקנות. התביעה תוגש לבית המשפט המחוזי.
- ד. בענייני תעופה יש אגרה שונה מהליכים רגילים, ולבית המשפט המחוזי יש סמכות ייחודית בכך.

התשובה הנכונה היא ג'.

הסעיפים הרלוונטיים הם: סעיפים 3 לתקנות בתי המשפט (אגרות), התשס"ז-2007, סעיפים 40 ו-51 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984.

הליכים שרואים את שוויים כבלתי ניתנים לביטוי בכסף
3. בעניינים כמפורט להלן תשולם אגרה לפי פרט 3, 5 או 10 בתוספת, לפי הענין:
(1) צו הצהרתי, צו לא תעשה, צו עשה או צו אכיפה, למעט תובענה לסעד כספי כתוצאה מצו כאמור;

הסמכות [ב/18] (תיקון מס' 21) תשנ"ה-1995
40. בית משפט מחוזי ידון באלה:
(תיקון מס' 59) תשי"ע-2010

(1) כל עניין אזרחי או פלילי שאיננו בסמכותו של בית משפט שלום; בתביעה שכנגד אזרחית מוסמך לדון בית משפט מחוזי אף אם אותו עניין או אותה תביעה הם בסמכותו של בית משפט שלום, ואם התביעה שכנגד היא באותו הנושא או נובעת מאותן נסיבות – אף אם העניין או התביעה הם בסמכות המחלקה הכלכלית לפי סעיף 42ה;

הסמכות [ב/28]
51. (א) בית משפט שלום ידון באלה: והסעיף מונה את העניינים בהם יידון בית המשפט.

יישום:

סעיף 51 מונה את הנושאים בהם ידון בית משפט השלום. סעד הצהרתי, כגון זה המבוקש בענייננו, אינו נמנה עם נושאים אלה.
סעיף 40 קובע כי בית המשפט המחוזי ידון בכל עניין אזרחי או פלילי שאיננו בסמכותו של בית משפט שלום, כך שיש לדון בתביעה בבית המשפט המחוזי.
תקנה 3, קובעת כי בעניינים מסוימים, ביניהם גם צו הצהרתי, תשולם אגרה קבועה, כקבוע בתוספת לתקנות.

28. פלוני תבע את אלמוני בבית המשפט וקיבל פסק דין נגד אלמוני. בפסק הדין לא נקבע מועד לביצועו. פלוני חושב שאלמוני מתכוון לצאת מן הארץ בעוד כמה ימים והדבר יסכל את ביצוע פסק הדין. לכן מעוניין פלוני לפתוח תיק הוצאה לפועל ולמנוע את עזיבתו של אלמוני את הארץ.

- ממתי רשאי פלוני לפתוח תיק הוצאה לפועל ולבקש במסגרתו צו עיכוב יציאה מן הארץ?
- א. על פלוני להמתין 30 יום ממועד המצאת פסק דין לאלמוני לשם פתיחת תיק ההוצאה לפועל. לאחר מסירת אזהרה יהיה רשאי לבקש צו עיכוב יציאה מן הארץ.
- ב. פלוני רשאי לפתוח תיק הוצאה לפועל מיד עם קבלת פסק הדין ולהגיש בקשה לנקיטת הליכים בטרם אזהרה.
- ג. על פלוני לפנות לרשם ההוצאה לפועל בבקשה לפתוח תיק הוצאה לפועל ולהתחיל בהליכים בטרם חלפו 30 יום ממועד מתן פסק הדין, ונוסף על כך להגיש בקשה לנקיטת הליכים בטרם מתן אזהרה.
- ד. על פלוני להגיש לבית המשפט בקשה לנקיטת הליכים בטרם מתן אזהרה במעמד מתן פסק הדין. עם אישורו של בית המשפט הוא יהיה רשאי לבקש צו עיכוב יציאה מן הארץ בלשכת ההוצאה לפועל.

התשובה הנכונה היא ג'.

סעיפי החוק הרלוונטיים הם סעיף 6 לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967 וסעיף 14 לתקנות ההוצאה לפועל, התש"ס-1979.

- בקשת ביצוע (תיקון מס' 15) תשנ"ד-1994 (תיקון מס' 29) תשס"ט-2008
6. (א) הזוכה רשאי להגיש לכל לשכת הוצאה לפועל בקשה לביצוע פסק הדין; הוא יציין בה פרטים מזהים של החייב כפי שייקבעו, ואם הוא קטין או פסול דין, וכן יפרש בה את ההליכים שהוא רוצה שיינקטו, ויכול הוא מפעם לפעם לבקש נקיטת הליכים נוספים.
- (תיקון מס' 29) תשס"ט-2008
- (ב) לא תוגש בקשה לביצוע פסק דין כאמור בסעיף קטן (א) אלא לאחר שחלף המועד שנקבע בפסק הדין לביצועו, ואם לא נקבע מועד כאמור – לאחר שחלפו 30 ימים מיום מתן פסק הדין; ניתן פסק הדין שלא במעמד החייב ונדרש הזוכה או בא כוחו להמציא את פסק הדין לחייב, יחל מניין 30 הימים במועד המצאת פסק הדין.
- (תיקון מס' 35) תשע"ב-2011
- (ב1) על אף האמור בסעיף קטן (ב), לא נקבע בפסק הדין מועד לביצועו, רשאי רשם ההוצאה לפועל להתיר לזוכה שביקש זאת, בבקשה הנתמכת בתצהיר, להגיש בקשה לביצוע פסק הדין, אף אם טרם חלפו 30 ימים מיום מתן פסק הדין, אם היה לרשם יסוד סביר להניח שאי-פתיחת תיק הוצאה לפועל עלולה לסכל את ביצוע פסק הדין.

- ביצוע הליך לפני המצאת אזהרה
14. (א) ביקש הזוכה שהליך יינקט לפני מתן האזהרה לחייב, או לפני שעברה התקופה שנקבעה באזהרה, ינמק בקשתו ויצרף לבקשה תצהיר לשם אימות העובדות הכלולות בבקשה.

יישום:

זוכה שקיבל פסק דין לטובתו, רשאי להגיש לכל לשכת הוצאה לפועל בקשה לביצוע פסק הדין, בה עליו לפרש את ההליכים שירצה שיינקטו, כך בהתאם לסעיף 6(א) לחוק. בענייננו, ההליך הרצוי הוא צו עיכוב יציאה מהארץ. ככל שלא נקבע בפסק הדין מועד לביצוע (כשם שנתון בענייננו) הרי שבהתאם לסעיף 6(ב) לחוק על הזוכה לעשות זאת רק לאחר שחלפו 30 ימים מיום מתן פסק הדין. אלא שבהתאם לסעיף 6(ב1) לחוק, ניתן לעשות זאת גם קודם לכן - רשם ההוצאה לפועל רשאי להתיר בקשה לביצוע פסק דין אף אם לא חלפו 30 ימים מיום מתן פסק הדין, ככל שישנו לרשם יסוד סביר להניח שאי-פתיחת תיק ההוצאה לפועל עלולה לסכל את ביצוע פסק הדין, כפי שפלוני חושש שיקרה במקרינו. על הזוכה, פלוני, לצרף תצהיר לבקשתו זו. כמו כן, בהתאם לתקנה 14 (א) ניתן לבצע ההליך אף טרם מתן אזהרה לחייב, ובלבד שלבקשה יצורף תצהיר מאמת.

29. ראובן ערך הסכם מכר דירה עם שמעון ושילם את מלוא את מחיר הדירה בסך 3 מיליון ₪. המקרקעין והדירה מוסדרים ורשומים בלשכת רישום המקרקעין. שמעון מסרב לפעול לרישום הדירה על שמו של ראובן. ראובן מבקש לתבוע את שמעון לאכיפת חוזה המכר וכן לפיצוי כספי בגין ההפרה בסך 200,000 ₪. לחלופין, אם בית המשפט יחליט שלא לאכוף את חוזה המכר, ראובן מבקש את ביטול החוזה והשבה של הכסף ששילם.

לאן תוגש התביעה?

- התביעה על שלושת סעדיה תוגש לבית המשפט המחוזי.
- התביעה על שלושת סעדיה תוגש לבית המשפט השלום.
- התביעה תפוצל: סעד האכיפה וסעד הפיצוי הכספי על סך 200,000 ₪ יוגשו לבית המשפט השלום. הסעד החלופי יוגש לבית המשפט המחוזי.
- התביעה תפוצל: סעד האכיפה והסעד החלופי יוגשו לבית המשפט המחוזי. סעד הפיצוי הכספי בן 200,000 ₪ יוגש לבית משפט השלום.

התשובה הנכונה היא ד'.

מקורות הדין הרלוונטיים: סעיפים 40 ו-51 לחוק בתי המשפט (נוסח משולב) התשמ"ד-1984 וכן ע"א 29/58 נסים לוי נ' עמרם עקריש.

הסמכות [ב/18] (תיקון מס' 21) תשנ"ה-1995

40. בית משפט מחוזי ידון באלה:

(תיקון מס' 59) תש"ע-2010

(1) כל עניין אזרחי או פלילי שאיננו בסמכותו של בית משפט שלום; בתביעה שכנגד אזרחית מוסמך לדון בית משפט מחוזי אף אם אותו עניין או אותה תביעה הם בסמכותו של בית משפט שלום, ואם התביעה שכנגד היא באותו הנושא או נובעת מאותן נסיבות – אף אם העניין או התביעה הם בסמכות המחלקה הכלכלית לפי סעיף 42;

הסמכות [ב/28]

51. (א) בית משפט שלום ידון באלה:

(2) תביעות אזרחיות – למעט תביעות הנוגעות למקרקעין – כשסכום התביעה או שווי הנושא אינו עולה על 2,500,000 שקלים חדשים ביום הגשת התובענה, והוא אף אם עלה הסכום או השווי לאחר מכן מחמת שערור, הצמדה, ריבית, הוצאות משפט ושכר טרחת עורך דין;

בפסק הדין ע"א 29/58 נסים לוי נ' עמרם עקריש, נדון ערעורו של לוי אשר נתבע בבית המשפט המחוזי לשני סעדים: (1) סעד חזקה ושימוש במקרקעין (סמכות בית משפט השלום) (2) סעד כספי בגובה סמכותו העניינית של בית משפט המחוזי.

כב' השופט זוסמן:

"תביעות הנוגעות לחזקת מקרקעין והשימוש בהן – מסורות לשיפוטו הייחודי של בית משפט השלום [...] ושווי התביעה אינו קובע כלל לעניין הסמכות. משום כך, יש להגביל את תחולת התקנה לאותם העניינים בהם סמכותו של בית המשפט תלויה בסכום התביעה, ובעניינים אחרים אין לתובע ברירה אלא לפצל את תביעתו ולהגישה מקצתה בבית משפט אחד ומקצתה בבית משפט אחר".

יישום:

כידוע, מבחן הסמכות העניינית, כלומר, לאיזו דרגת ערכאה תוגש התביעה, הוא מבחן הסעד. הסעדים להם עתר ראובן הם סעד אכיפת רישום הדירה על שמו בטאבו; סעד כספי של 200,000 ₪; וסעד חלופי של ביטול חוזה והשבת הכסף ששילם.

הסעד הכספי הוא סעד הנתון לסמכותו של בית משפט השלום, לפי סעיף 51(א)(2). הסעדים האחרים המבוקשים, בהיותם שיוריים, הינם סעדים הנתונים לסמכותו של בית המשפט המחוזי לפי סעיף 40(1). בהתאם להלכת עקריש, במקרה כגון זה על התובע לפצל תביעתו.

30. מוטי וגאולה בני זוג המצויים בהליכי גירושין בבית הדין הרבני, אשר דן בכל הסוגיות הכרוכות בגירושין, לרבות במשמורת הילדים. לאחרונה נהג מוטי באלימות קשה כלפי בתם הקטינה אודליה. גאולה רוצה לבקש שיינתן נגד מוטי צו הגנה לפי החוק למניעת אלימות במשפחה התשנ"א-1991, לשם הרחקתו המיידית של מוטי מדירת המגורים שבה גרה אודליה.

לאיזו ערכאה עליה להגיש את הבקשה לצו הגנה נגד מוטי?

- א. היות שבית הדין הרבני החל לדון בעניין המשפחה, ובפרט בנושא המשמורת על אודליה, על גאולה להגיש את הבקשה לבית הדין הרבני בלבד.
- ב. לבית הדין הרבני אין סמכות לדון בבקשות לצו הגנה לפי החוק למניעת אלימות במשפחה, על כן עליה להגיש את הבקשה לבית המשפט לענייני משפחה בלבד.
- ג. על גאולה להגיש את הבקשה לבית המשפט המחוזי במקום מגוריהן המשותף האחרון, שהוא הערכאה המוסמכת לדון בבקשות לצווי הגנה.
- ד. גאולה רשאית להגיש את הבקשה לבית משפט השלום או לבית המשפט לענייני משפחה או לבית הדין הרבני – לפי בחירתה.

התשובה הנכונה היא ד'.

הסעיפים הרלוונטיים הם סעיפים 1 ו-2 לחוק למניעת אלימות במשפחה, התשנ"א-1991.

הגדרות

1. בחוק זה –

(תיקון מס' 1) תשנ"ה-1995 (תיקון מס' 4) תשנ"ח-1998

"בית משפט" – בית משפט השלום, בית המשפט לענייני משפחה, וכן בית דין דתי לגבי צדדים שבענינם הוא מוסמך לדון;

"בן משפחה" – לרבות מי שהיה בן משפחה בעבר, והוא אחד מאלה:

(תיקון מס' 2) תשנ"ו-1996

- (1) בן זוג, הורה או בן זוג של הורה, הורה של בן זוג או בן זוגו של ההורה, סב או סבתא, צאצא או צאצא של בן זוג, אח או אחות, גיס או גיסה, דוד או דודה, אחין או אחינית;
- (2) מי שאחראי לצרכי מחייתו, בריאותו, חינוכו או שלומו של קטין או חסר ישע, המתגורר עמו, וקטין או חסר ישע המתגורר עם מי שאחראי עליו כאמור;

צו הגנה

2. (א) בית המשפט רשאי לתת צו האוסר על אדם לעשות את אלה כולם או מקצתם או לקבוע להם תנאים (להלן - צו הגנה):

- (1) להיכנס לדירה בה מתגורר בן משפחתו או להימצא בתחום מרחק מסויים מאותה דירה, והוא אף אם יש לו זכות כלשהי בה;
- (2) להטריד את בן משפחתו בכל דרך ובכל מקום;
- (3) לפעול בכל דרך המונעת או המקשה על שימוש בנכס המשמש כדין את בן משפחתו, והוא אף אם יש לו זכות כלשהי בנכס;

יישום:

גאולה מבקשת להוציא צו הגנה כנגד מוטי, לשם הרחקתו המיידית מדירת המגורים בה גרה בתם הקטינה כלפיה מוטי נוהג באלימות. סעיף 2 קובע כי בית המשפט רשאי ליתן צו הגנה אשר ימנע ממוטי להיכנס לדירה בה מתגורר בן משפחתו, ובענייננו, אודליה בתו.

בית המשפט, כהגדרתו בסעיף 1 לחוק, הינו בית משפט השלום, בית המשפט לענייני משפחה, וכן בית דין דתי לגבי צדדים שבעניינם הוא מוסמך לדון (בית הדין הרבני, בענייננו). לפיכך, גאולה רשאית לבחור בין הערכאות הללו.

31. במסגרת תביעה משפטית ביקשה צילה שיינתן נגד אפרת צו מניעה זמני שיאסור על אפרת למכור נכס. בית המשפט נעתר לבקשה ונתן צו מניעה זמני כמבוקש. כעבור חודש ממתן הצו הגישה אפרת לבית המשפט "בקשה מנומקת לעיון מחדש" לאור עובדות חדשות שהתגלו.

מה הדין?

א. ניתן להגיש בקשה לעיון מחדש לאור עובדות חדשות שהתגלו מאז מתן הצו ולא היה ניתן לגלותן בשקידה סבירה קודם לכן.

ב. בית משפט רשאי לעיון מחדש בכל החלטה שנתן מכל סיבה שהיא.

ג. בקשה לעיון מחדש היא זכות הנתונה לבעל הדין שביקש את הצו הזמני בלבד במקרה שבו בקשתו לא נתקבלה במלואה. על משיב לבקשה המעוניין להשיג על ההחלטה להגיש בקשת רשות ערעור.

ד. אין בסיס משפטי לבקשות לעיון מחדש. הדרך היחידה העומדת לבעל דין על פי סדרי הדין לשם השגה על החלטה בצו זמני היא הגשת בקשת רשות ערעור.

התשובה הנכונה היא א'.

הסעיף הרלוונטי: תקנה 98 לתקנות סדר הדין האזרחי, תשע"ט-2018

עיון מחדש

98. לבקשת בעל דין רשאי בית המשפט לעיין מחדש בסעד זמני שניתן, או בתנאיו, אם סבר כי הדבר מוצדק בשל נסיבות שהשתנו או עובדות חדשות שהתגלו מאז מתן הצו ולא היה ניתן לגלותן בשקידה סבירה קודם לכן או בשל חלוף הזמן או אם מצא שיש מקום לשנות את היקפו או את התנאים שבהם ניתן.

יישום:

בהתאם לתקנה 98, אפרת רשאית להגיש לבית המשפט בקשה לעיון מחדש בסעד הזמני שניתן בעניינה. בית המשפט ישקול האם יש לשנות מן הצו.

32. נאשם הגיש לבית המשפט הדן בעניינו עתירה לגילוי ראיה שניתנה לגביה תעודת חיסיון לטובת הציבור. בית המשפט לא הכריע בעתירה. במסגרת דיון הוכחות שנערך בפניו ביקש הסנגור לשאול את עד התביעה שאלות הנוגעות לראיה החסויה.

מה הדין?

- א. בית המשפט רשאי להתיר לסנגור לשאול את השאלות. מתן הרשות לשאול את השאלות הוא כשלעצמו הכרעה בעתירה בדרך של קבלתה.
- ב. בית המשפט רשאי להתיר לסנגור לשאול את השאלות, שכן העתירה עדיין לא נדחתה.
- ג. על בית המשפט ליתן החלטה מנומקת בעתירה לפני שיקבע אם להתיר את השאלות.
- ד. בית המשפט הדן בתיק אינו רשאי לדון בעתירה ועליו להעביר את ההכרעה בעתירה למותב אחר, ורק לאחר מכן יוכל דיון ההוכחות להימשך.

התשובה הנכונה היא ג'.

מקורות הדין הרלוונטיים הם סעיף 45 לפקודת הראיות [נוסח חדש] התשל"א-1971 וע"פ 3427/19, מדינת ישראל נ' פלוני.

חסיון לטובת הציבור (תיקון מס' 17) תשע"ו-2016

45. (א) אין אדם חייב למסור, ובית המשפט לא יקבל ראיה אם שר הביע דעתו, בתעודה חתומה בידו, כי מסירתה עלול לפגוע בעניין ציבורי חשוב, אלא אם מצא בית המשפט הדן בדבר, על פי עתירת בעל דין המבקש גילוי הראיה כי הצורך לגלותה לשם עשיית צדק עדיף מן העניין שיש לא לגלותה, ובהליך פלילי – כי הראיה עשויה להועיל להגנת הנאשם ומידת התועלת שבה להגנה עולה על העניין שיש לא לגלותה, או שהיא חיונית להגנת הנאשם.

מתוך ע"פ 3427-19 מדינת ישראל נ' פלוני: אין להכריע בעתירה לגילוי ראיה ב"מסלול עוקף" או במשתמע, במסגרת דיון הוכחות בהליך העיקרי. בהיעדר החלטה, העתירה תלויה ועומדת. ברי כי יש לתת החלטה, וזו חייבת להיות מנומקת.

יישום:

סעיף 45, מבקש מבית המשפט לאזן בין שני אינטרסים חשובים ומנוגדים: האינטרס של הנאשם בגילוי - הגעה לחקר האמת מחד, ומאידך – אינטרס טובת הציבור באי הגילוי.

בפסק דין פלוני, המדינה (המערערת) טענה כי כל עוד לא קיבל בית המשפט קמא את העתירה לגילוי הראיה - אין מקום להורות לעד לענות באופן המפר את תעודת החיסיון.

ערעורה של המדינה התקבל. נקבע כי יש ליתן החלטה ונקבע גם האופן בו על בית המשפט להחליט – מנומק וברור, בטרם יחליט בית המשפט אם להתיר את מתן השאלות.

33. במסגרת תביעה אזרחית המתנהלת בבית המשפט המחוזי הוגשה הודעה לצד שלישי בשווי התואם את סמכותו העניינית של בית משפט השלום.

מה הדין?

- א. בית המשפט המחוזי אינו מוסמך לדון בהודעה לצד שלישי, ועליו להעביר את הדיון לבית משפט השלום.
- ב. בית המשפט המחוזי מוסמך לדון בהודעה לצד שלישי.
- ג. בית המשפט המחוזי אינו מוסמך לדון בהודעה לצד שלישי, ועליו למחוק אותה.
- ד. בית המשפט המחוזי מוסמך לדון בהודעה לצד שלישי רק אם הסעד כלפי הצד השלישי הוא בעיקרו כסעד שמבקש התובע.

התשובה הנכונה היא ב'.

מקורות הדין הרלוונטיים: סעיפים 40 ו-51 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב] התשמ"ד-1984, וכן רע"א 4962/19 לוקי בניה ופיתוח בע"מ נ' דורי דנקנר

הסמכות [ב/18] (תיקון מס' 21) תשנ"ה-1995

40. בית משפט מחוזי ידון באלה:

(1) כל עניין אזרחי או פלילי שאיננו בסמכותו של בית משפט שלום; בתביעה שכנגד אזרחית מוסמך לדון בית משפט מחוזי אף אם אותו עניין או אותה תביעה הם בסמכותו של בית משפט שלום, ואם התביעה שכנגד היא באותו הנושא או נובעת מאותן נסיבות – אף אם העניין או התביעה הם בסמכות המחלקה הכלכלית לפי סעיף 42ה; (תיקון מס' 16) תשנ"ב-1992

רע"א 4962/19 לוקי בניה ופיתוח בע"מ נ' דורי דנקנר: "...חוק בתי המשפט מחריג באופן מפורש את התביעה שכנגד מכללי הסמכות העניינית הרגילים הקבועים בו (ראו שם, בסעיפים 40(1) סיפא ו-51(א)(4)). (אני סבורה כי ניתן להקיש מהסדר זה החל בהליך של תביעה שכנגד אף לעניין הליך ההודעה לצד שלישי שבענייננו."

"...אני סבורה כי טעמים אלה העומדים ביסוד איחוד התביעה העיקרית והתביעה שכנגד, חלים ביתר שאת בבחינת קל וחומר, ביחס להליך ההודעה לצד שלישי, כמובהר בהרחבה לעיל. טעמים אלה מצדיקים, כאמור, לדון במאוחד בתביעה העיקרית ובהודעה לצד שלישי המוגשת בגדרה, אף אם ההודעה הועמדה על סכום הנמוך מ-2.5 מיליון ₪."

יישום:

חוק בתי המשפט שותק בכל הנוגע לערכאה לה נתונה הסמכות העניינית לדון בהודעה לצד שלישי. בית המשפט קבע בפרשת לוקי בניה ופיתוח בע"מ, כי אין מדובר בהסדר שלילי אלא בחסר, שאותו יש להשלים באמצעות כללי הפרשנות הנהוגים ובמקרה דנן על דרך של היקש הקבוע בחוק עצמן בנוגע לסמכות העניינית לדון בתביעה שכנגד, כאשר המחוקק קבע כי תביעה שכנגד תידון במאוחד עם התביעה העיקרית, יהא שוויה אשר יהא, על-מנת לשמור על היעילות הדיונית ולהימנע מפיצול הדיון בסכסוך. נקבע כי טעמים אלה חלים ביתר שאת בבחינת קל וחומר ביחס להליך ההודעה לצד שלישי ומצדיקים לדון במאוחד בתביעה העיקרית ובהודעה לצד שלישי המוגשת בגדרה, אף אם ההודעה הועמדה על סכום הנמוך מ-2.5 מיליון ₪. ולפיכך, ביהמ"ש המחוזי יהא מוסמך לדון בהודעה לצד שלישי אף אם סכום ההודעה בא בגדרי סמכותו העניינית של בימ"ש השלום.

34. יוסי מבקש לתקוף פסק דין של בית משפט מוסמך שאישר פסק בורר.

מה הדין?

- א. פסק דין המאשר פסק בורר ניתן לערעור בזכות.
- ב. פסק דין המאשר פסק בורר הוא סופי ואינו ניתן לערעור.
- ג. פסק דין המאשר פסק בורר ניתן לערעור אם ניתנה רשות ולכך ורק אם נקבע שהוא נוגד את תקנת הציבור.
- ד. פסק דין המאשר פסק בורר ניתן לערעור אם ניתנה הרשות לכך לאחר שנקבע שהוא מעורר שאלה עקרונית, משפטית או ציבורית, החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים.

התשובה הנכונה היא ד'.

מקורות הדין הרלוונטיים: סעיף 38 לחוק הבוררות, התשכ"ח-1968, רע"א 8213/19 חברה קדישא פתח תקווה נ' עו"ד שמואל לינצר.

ערעור

38. החלטה של בית המשפט לפי חוק זה ניתנת לערעור ברשות לפי סעיף 19(ב) לחוק בתי המשפט תשי"ז-1957; החלטה של רשם לפי חוק זה ניתנת לערעור לפי סעיף 8(ב) ו-1(ד) לפקודת הרשמים, 1936.

רע"א 8213/19 חברה קדישא פתח תקווה נ' עו"ד שמואל לינצר: "כידוע, בקשות רשות ערעור על פסקי דין שעניינם ביטול או אישור פסקי בוררות יינתנו במקרים חריגים בלבד, המעוררים שאלה עקרונית, משפטית או ציבורית, החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים לבקשה, או במקרים בהם נדרשת התערבותו של בית משפט זה משיקולי צדק ומניעת עיוות דין".

יישום:

בהתאם לסעיף 38, החלטה של בית המשפט לפי חוק הבוררות (ובענייננו – פסק דין לאישור פסק בורר) ניתנת לערעור ברשות. בפרשת חברה קדישא פתח תקווה, נקבע כי אישור זה יינתן במקרים חריגים בלבד, המעוררים שאלה עקרונית, משפטית או ציבורית החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים לבקשה או במקרים בהם נדרשת התערבותו של בית משפט זה משיקולי צדק ומניעת עיוות דין. מועד הערעור- בהתאם לתקנות סדר הדין האזרחי, תוך 60 ימים, בפני ערכאת הערעור.

35. יוסי הגיש לממונה בקשה לצו פתיחת הליכים. במסגרת הבקשה הגיש יוסי דוח ובו מידע על מצבו הכלכלי, אך ביקש כי מידע אישי רגיש מתוכו לא יועבר לעיון הנושים.

מה הדין?

- א. לא קיימת ליוסי זכות על פי דין לבקש שחלק מהמידע לא יועבר לנושים.
- ב. על הממונה להעביר את בקשתו של יוסי להכרעת בית המשפט.
- ג. על הממונה להיענות לבקשת יוסי אם שוכנע שהמידע פוגע בפרטיותו.
- ד. הממונה רשאי להעביר לעיון הנושים כל מידע הדורש להם לצורך ביטול הבקשה לצו פתיחת הליכים לאחר שיביא בחשבון את הפגיעה בפרטיות הכרוכה בכך.

התשובה הנכונה היא ד'.

הסעיפים הרלוונטיים הם 104 ו-107 לחוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח-2018.

בקשה היחיד לממונה

104. (א) היחיד רשאי להגיש לממונה בקשה לצו לפתיחת הליכים (בחלק זה – בקשת יחיד) בהתקיים כל אלה:

- (1) הוא נמצא בחדלות פירעון או שהצו יסייע כדי למנוע את חדלות פירעונו;
- (2) סך חובותיו עולה על 149,559.43 שקלים חדשים.
- (ב) לבקשה יצרף היחיד את אלה:
 - (1) תצהיר, בטופס שקבע השר, כי מתקיימים בו התנאים להגשת הבקשה;
 - (2) דוח הכולל את הפרטים שלהלן לגבי השנתיים שקדמו למועד הגשת הבקשה, כשהוא ערוך לפי טופס שקבע השר מאומת בתצהיר הנתמך במסמכים:
 - (א) פרטים לעניין נכסיו, הכנסותיו, הוצאותיו, חובותיו והתחייבויותיו, לרבות פרטי חשבונות הבנק שלו, ערובות שנתן, ופרטי זהותם של נושיו ושל מי שיש לו חוב ליחיד;
 - (ב) תביעות והליכי גבייה שהוא מנהל או המתנהלים נגדו;
 - (ג) מקצועו והשכלתו;
 - (ד) פרטים הידועים לו לעניין נכסיהם של בן זוגו, ילדיו הקטינים וכן ילדיו הבגירים שפרנסתם עליו, הכנסותיהם, הוצאותיהם, חובותיהם והתחייבויותיהם, לרבות פרטי חשבונות הבנק של בן זוגו;
- (ג) בדוח כאמור בסעיף קטן (ב)2 רשאי היחיד לציין פרטי מידע מסוימים כפרטי מידע המכילים מידע אישי רגיש בעניינו שהוא מבקש לא ימסרו לעיון הנושים, ויחולו לעניין זה הוראות סעיף 107(ב).

עיון בצו ובבקשת היחיד

- 107(ב) ציין היחיד כי פרטי מידע מסוימים בדוח שהגיש כוללים מידע אישי רגיש בעניינו לפי סעיף 104(ג) יעבירו הממונה לעיון הנושים רק אם שוכנע כי הדבר דרוש לנושה לשם הגשת בקשה לביטול הצו לפתיחת הליכים ולאחר שהביא בחשבון את הפגיעה בפרטיות הכרוכה בכך, ורשאי הממונה למסור רק חלק מהמידע או להתנות את מסירתו בתנאים.
 - (ג) הממונה רשאי להתיר לנושה לעיין בחלקים נוספים מהדוח ומהמסמכים שצורפו לבקשת היחיד הנוגעים לעניינם של בן זוגו של היחיד או של ילדיו, ולהעתיקם, אם שוכנע כי העיון בהם דרוש לנושה לשם הגשת בקשה לביטול הצו לפתיחת הליכים ולאחר שהביא בחשבון את הפגיעה בפרטיות הכרוכה בכך.
 - (ד) הממונה יקבע הוראות לעניין זכות העיון לפי סעיף זה.

יישום

בהתאם לסעיף 104(ג), בבקשת היחיד לממונה, רשאי היחיד ובעניינו יוסי, לציין פרטי מידע מסוימים כפרטי מידע שמכילים מידע אישי רגיש בעניינו, שהוא מבקש שלא ימסרו לנושים.

סעיף זה מפנה להוראות סעיף 107(ב) בהן נקבע כי כאשר היחיד ציין בפניו פרטי מידע מסוימים הכוללים מידע אישי רגיש שהוא מבקש שלא יועברו לנושים – הממונה יעבירם לעיון הנושים רק אם שוכנע כי הדבר דרוש לנושה לשם הגשת הבקשה

לביטול הצו לפתיחת הליכים ולאחר שהביא בחשבון את הפגיעה בפרטיותו של היחיד הכרוכה בכך.

36. משטרת ישראל פנתה לבית משפט השלום בבקשה למתן צו חיפוש בביתו של שמעון לצורך חיפוש של מכשיר המשמש לזיוף שטרות מטבע ("שטרות כסף"). לאחר בדיקת הנתונים נתן בית המשפט את הצו. במהלך החיפוש שנערך כדין מצאה השוטרת סימה מכשיר המשמש לזיוף בולים שלא הוזכר בצו החיפוש שבידיה וכן ראיות לכאורה לכך ששמעון מתכוון לזייף שטרות כסף. שמעון נכח בחיפוש ולא התנגד או הערים קשיים במהלך החיפוש.

מה הדין?

- א. השוטרת סימה רשאית לתפוס את המכשיר המשמש לזיוף בולים ולהביאו בפני השופט שנתן את הצו, וכן רשאית היא לעצור את שמעון.
- ב. השוטרת סימה רשאית לתפוס את המכשיר המשמש לזיוף בולים ולהביאו בפני השופט שנתן את הצו, אך היא אינה רשאית לעצור את שמעון.
- ג. השוטרת סימה אינה רשאית לתפוס את המכשיר המשמש לזיוף בולים, אך היא רשאית לעצור את שמעון.
- ד. השוטרת סימה אינה רשאית לתפוס את המכשיר המשמש לזיוף בולים, והיא אינה רשאית לעצור את שמעון.

התשובה הנכונה היא א'.

הסעיף הרלוונטי הוא 24 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969.

סמכות לפי צו חיפוש

24. (א) צו חיפוש ישמש אסמכתה לכל שוטר, או לאדם אחר שנקב השופט בצו, אם ראה שהנסיבות מחייבות לייפות לכך כוחו של אותו אדם –

(1) לערוך חיפוש בבית או במקום לפי האמור בצו החיפוש ולתפוס כל חפץ הנחזה כמתואר בצו ולעשות בו כאמור בצו ;

(2) לעצור כל אדם הנמצא בבית או במקום ונחזה כמי שיש לו, או שהיתה לו, יד בעבירה שנעברה, או שמתכוונים לעבור, באותו חפץ או לגביו.

(ב) מי שעורך חיפוש לפי צו חיפוש ומוצא חפץ שלא הוזכר בצו, אבל יש יסוד סביר להניח שנעברה, או שמתכוונים לעבור, עבירה בו או לגביו, רשאי לתפוס את החפץ ולהביאו לפני השופט שנתן את הצו, והשופט רשאי לצוות מה ייעשה בו, כפי שיראה לנכון.

יישום:

לפי נתוני המקרה, בית המשפט נתן כאמור למשטרת ישראל צו חיפוש בביתו של שמעון. על אף שמכשיר זיוף הבולים לא הוזכר בצו, הרי שלפי סעיף 24(ב) תוכל השוטרת סימה לתפוס את המכשיר, שכן יש יסוד להניח שנעברה עמו עבירה. כמו כן, לפי סעיף 24(א) (2) השוטרת סימה אף רשאית לעצור את שמעון שכן לפי נתוני המקרה, נראה שישנו לו קשר (בעבר ויתכן שגם בעתיד) לביצוע עבירות.

37. עו"ד אריאלה מעוניינת להגיש בקשה לביטול צו איסור פרסום שם חשוד אשר אינו מוחזק במעצר.

מה הדין?

א. הבקשה תוגש לבית משפט השלום שבאזור שיפוטו נעברה העבירה לפי החשד ותידון בפני מותב תלתא.

ב. הבקשה תוגש לבית משפט השלום שבאזור שיפוטו נעברה העבירה לפי החשד ותידון בפני דן יחיד.

ג. הבקשה תוגש לבית המשפט שנתן את הצו ותידון בפני דן יחיד.

ד. הבקשה תוגש לבית המשפט שנתן את הצו ותידון בפני מותב תלתא.

התשובה הנכונה היא ג'.

סעיף החוק הרלוונטי – סעיף 70 ג' לחוק בתי המשפט [נוסח משולב] התשמ"ד-1984.

בקשה לביטול איסור פרסום (תיקון מס' 69) תשע"ב-2012

70ג. (א) ציווה בית המשפט על איסור פרסום לפי סעיף 70(ד), (ה) או (ה1), רשאי מי שמעוניין בביטול האיסור, לרבות כלי תקשורת, להגיש לבית המשפט שנתן את הצו בקשה לביטולו ; בקשת הביטול תידון לפני דן יחיד.

יישום

עו"ד אריאלה רשאית להגיש בקשה לביטול צו איסור הפרסום וזו, תידון לפני דן יחיד, כך על-פי סעיף 70ג' לחוק.

38. רחל השכירה את דירתה ללאה שאינה דיירת מוגנת. שווי הדירה הוא 3 מיליון ₪. תקופת השכירות הסתיימה, ולאחריה אינה מוכנה לפנות את הדירה, אף שחלפה שנה מאז מועד הפינוי המוסכם על פי החוזה ביניהן. רחל מעוניינת לתבוע את פינויה של לאה מהדירה, וכן דמי שכירות בסך של 40,000 ₪, בגין התקופה שבה שהתה לאה בדירה ללא תשלום.

מה הדין?

- א. רחל רשאית להגיש לבית המשפט המחוזי תביעה לפינוי מושכר ובשלב מאוחר יותר לתבוע את תשלום דמי השכירות בהליך נפרד שיתברר בבית משפט השלום.
- ב. רחל רשאית להגיש לבית המשפט המחוזי תביעה לפינוי המושכר ולקבלת דמי השכירות יחדיו.
- ג. רחל רשאית להגיש לבית משפט השלום תביעה שכותרתה "תביעה לפינוי מושכר", ותהיה רשאית לתבוע תשלום דמי שכירות בהליך נפרד ובלא צורך בקבלת רשות מבית המשפט.
- ד. רחל רשאית להגיש לבית משפט השלום תביעה שכותרתה "תביעה לפינוי מושכר", אולם כדי לתבוע את דמי השכירות בהליך נפרד עליה לבקש בקשה לפיצול סעדים.

התשובה הנכונה היא ג'.

סעיפי החוק הרלוונטיים: תקנות 6 ו-81 לתקנות סדר הדין האזרחי, תשע"ט-2018.

הגדרות

6. בתקנות אלה -

"תביעה לפינוי מושכר" - תביעה לפינוי מושכר שאין חוק הגנת הדייר [נוסח משולב], התשל"ב-1972, חל עליו.

תביעה לפינוי מושכר – הוראות מיוחדות

81. (א) תביעה לפינוי מושכר לפי פרק זה לא תכיל סעדים נוספים והתובע רשאי לתבוע בהליך נפרד, בלא צורך בקבלת רשות מבית המשפט, סעדים נוספים בשל אותה עילה; אם הוגשה תביעה נוספת, יודיע על כך התובע לבית המשפט ויידרש לציין אם מתקיימים בתביעה התנאים הנדרשים לצורך קיום דיון בה במסלול של דיון מהיר.

יישום:

נתון כי רחל השכירה את דירתה ללאה שאינה דיירת מוגנת וכי על אף שתקופת השכירות הסתיימה – לאה לא מוכנה לפנות את הדירה, ואף שוהה בדירה בלא לשלם דמי שכירות. במקרה זה, בכל הנוגע לפינויה של לאה מהדירה, תוכל רחל להגיש תביעה לפינוי מושכר (בלבד) בהתאם לתקנה 6. בכל הנוגע לסעד הנוסף המבוקש, תשלום דמי שכירות, הרי שבהתאם לתקנה 81, רחל תהא רשאית לתבוע אותם בהליך נפרד ובלא צורך בקבלת רשות מבית המשפט.

39. ישנו מועמד יחיד לתפקיד נשיא המדינה.

מה הדין?

- א. בכל מקרה שבו המועמד היחיד לנשיאות לא קיבל את קולותיהם של יותר מ-60 חברי כנסת יש להציע מועמד אחר.
- ב. במקרה שבו מספר הקולות שניתנו בעד המועמד היחיד לנשיאות נמוך ממספר הקולות שניתנו נגדו, הממשלה רשאית להודיע שהיא מסכימה למינויו לנשיא והוא יתמנה לנשיא.
- ג. במקרה שבו מספר הקולות שניתנו בעד המועמד היחיד לנשיאות נמוך ממספר הקולות שניתנו נגדו, תיערך הצבעה שנייה על מועמדותו.
- ד. במקרה שבו מספר הקולות שניתנו בעד המועמד היחיד לנשיאות ומספר הקולות שניתנו נגדו היו שווים, תיערך הצבעה שנייה על מועמדותו.

התשובה הנכונה היא ד'.

סעיף החוק הרלוונטי הוא סעיף 8 לחוק יסוד: נשיא המדינה.

בחירה ברוב קולות

8. (א) היו שני מועמדים או יותר, המועמד שקיבל קולותיהם של רוב חברי הכנסת – הוא הנבחר; לא קיבל מועמד רוב כזה, מצביעים שנית; בהצבעה השנייה יועמדו לבחירה רק שני המועמדים שקיבלו את קולותיהם של מספר חברי הכנסת הגדול ביותר בהצבעה הראשונה; המועמד שקיבל בהצבעה השנייה את רוב הקולות של חברי הכנסת המשתתפים בהצבעה ומצביעים בעד אחד המועמדים – הוא הנבחר. קיבלו שני מועמדים מספר קולות שווה, חוזרים על ההצבעה.
- (ב) היה מועמד אחד בלבד, תהיה ההצבעה בעדו או נגדו והוא יהיה הנבחר אם מספר הקולות שניתנו בעדו עלה על מספר הקולות שניתנו נגדו; היה מספר הקולות שניתנו בעדו שווה למספר הקולות שניתנו נגדו, מצביעים שנית.
- (ג) לא נבחר נשיא לפי סעיף קטן (ב), תיערך בחירה חוזרת בתוך שלושים ימים מיום ההצבעה לפי הוראות סעיפים 5 עד 7 וסעיף זה, ואולם הצעת המועמד לפי סעיף 6(א) תוגש לא יאחר משבעה ימים לפני יום הבחירה.

יישום:

במקרה בו ישנו מועמד יחיד לנשיאות, הרי שלפי תקנה 8(ב) תהיה הצבעה בעדו – והצבעה נגדו. במקרה שבו מספר הקולות שניתנו בעד לנשיאות ומספר הקולות שניתנו נגד היו שווים, תיערך הצבעה שנייה על מועמדותו.

40. לאחר שהורשע בעבירת שוד הגיש שמשון בקשה למשפט חוזר בעקבות הימצאותה של ראיה חדשה המוכיחה את טענותיו בתיק. במהלך הדיון בבקשה נפטר שמשון והותיר אחריו את רעייתו דלילה.

מה הדין?

- א. עם מותו של שמשון תידחה בקשתו.
- ב. עם מותו של שמשון תימחק בקשתו.
- ג. עם מותו של שמשון ייפסק הליך הדיון בבקשתו.
- ד. הבקשה תידון גם לאחר מותו של שמשון.

התשובה הנכונה היא ד'.

סעיפי החוק הרלוונטיים: סעיף 31 לחוק בתי המשפט (נוסח משולב) התשמ"ד-1984, סעיף 1 לתקנות בתי המשפט (סדרי דין במשפט חוזר) התשי"ז-1957, סעיף 236 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב) התשמ"ב-1982.

משפט חוזר (ב/9(א)-(ג)) (תיקון מס' 3) תשמ"ו-1986 (תיקון מס' 22) תשנ"ו-1996
31. (א) נשיא בית המשפט העליון או המשנה לנשיא או שופט אחר של בית המשפט העליון שקבע לכך הנשיא רשאי להורות כי בית המשפט העליון או בית משפט מחוזי שיקבע לכך, יקיים משפט חוזר בענין פלילי שנפסק בו סופית, אם ראה כי נתקיים אחד מאלה:
(1) בית משפט פסק כי ראיה מהראיות שהובאו באותו ענין יסודה היה בשקר או בזיוף, ויש יסוד להניח כי אילו לא ראיה זאת היה בכך כדי לשנות את תוצאות המשפט לטובת הנידון;
(תיקון מס' 22) תשנ"ו-1996
(2) הוצגו עובדות או ראיות, העשויות, לבדן או ביחד עם החומר שהיה בפני בית המשפט בראשונה, לשנות את תוצאות המשפט לטובת הנידון;
(3) אדם אחר הורשע בינתיים בביצוע אותו מעשה העבירה, ומהנסיבות שנתגלו במשפטו של אותו אדם אחר נראה כי מי שהורשע לראשונה בעבירה לא ביצע אותה;
(תיקון מס' 22) תשנ"ו-1996
(4) נתעורר חשש של ממש כי בהרשעה נגרם לנידון עיוות דין.
(ב) הרשות לבקש משפט חוזר נתונה לנידון וליועץ המשפטי לממשלה; מת הנידון - תהיה הרשות האמורה גם לבן-זוגו ולכל אחד מצאצאיו, הוריו, אחיו או אחיותיו.

הגדרות

1. בתקנות אלה –

תק' תשס"ד-2004

"בקשה" – בקשה למשפט חוזר לפי סעיף 31 לחוק;

"נשיא בית המשפט העליון" – לרבות ממלא מקומו הקבוע;

"הנידון" אדם שהורשע, ואם נפטר – בן זוגו או כל אחד מצאצאיו, הוריו, אחיו או אחיותיו;

"פסק דין" – טפסים רשמיים של פסק הדין אשר לפיו הורשע הנידון ושל הדין בערעורים על אותה הרשעה.

מות הנאשם [207]

236. נפטר אדם ייפסק כל הליך פלילי נגדו.

יישום:

ככלל, ועל פי סעיף 236 לחוק, כאשר נפטר אדם ובעניינו, שמשון – ייפסק כל הליך פלילי כנגדו.

אלא שלפי סעיף 31 (א)2) ניתן להורות על קיום משפט חוזר, שעה שישנן ראיות שהצגתן עשויה לשנות את תוצאת המשפט לטובת הנידון.

לפי סעיף 31(ב) הרשות לבקש קיום משפט חוזר נתונה לנידון בחייו (כהגדרתו בסעיף 1) וכאשר מת הנידון - תהא הרשות נתונה גם לבת זוגו, ובעניינו, לדלילה.